

Tidskrift för

SCHACK

6

Årgång 73

Juli - Augusti

1967

Sveriges Schackförbund

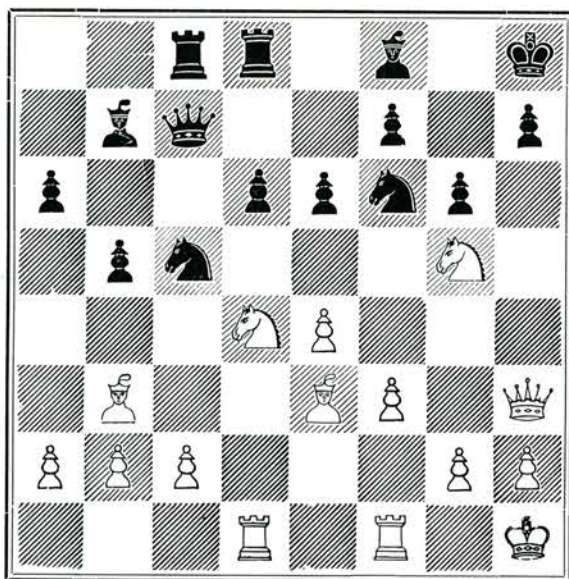
50 år 1917-1967

Stort SM-
reportage

D. Andric
rapporterar
från Moskva

Vit drar och vinner forcerat

I Sverige
2:50
inkl. oms.

I detta nummer: Referat från
flera juniortävlingar

Tidskriftskommitté:

Ansvarig utgivare Fil. dr Eric Uhlin, tel. 0303/102 51
Ekonomichef Arne Berggren, tel. 031/14 64 54
Redaktion Bertil Gedda, tel. 031/53 81 04
Ågare Sveriges Schackförbund
Prenumerationspris inom Europa Kr. 23:—, utom Europa \$ 5:—
Lösnummerpris i Sverige Kr. 2:50

INNEHÅLL

	sid.		sid.
Förbundsnotiser m. m.	161	Dödande fångsling	174
Kongressen	162	Avgörande ögonblick i Moskva	175
Litet SM-pytt i panna	163	Utlandet	177
Poängplock från SM	164	Nordiskt nytt	178
SM 1967	165	Partier	180
Resultatlistor	168	Studier	188
Axel Ornstein juniormästare	170	Korr-schack	190
Ungdomsschack	172	Problem	191
Omlagsdiagrammet	174	Distriktsnytt	192

SCHACKKLOCKOR TYP N

78:—

3 års
garanti!

Junghans
urverk!

— Egen tillverkning —

Dessutom: SCHACKSPEL, LITTERATUR, TRYCKSAKER m. m.
från lager — Snabba leveranser!

Skånes Schackförlag

Box 22016 - Postgiro 63 19 45 - MALMO 22 - Tel. 040/545 03, 562 60

HEDRADE MEDARBETARE

Vid kongressen utdelades jubileumsplaketen i guld till följande om svenskt schack synnerligen förtjänta personer: John Byström, Stockholm, Gustaf Collijn, Stockholm, Gustav Dahl, Västerås, Vilhelm Forsberg, Stockholm, Nils Grenander, Göteborg, Axel Hirsch, Stockholm, Simon Krenzisky, Malmö, Uno Körling, Stockholm, Tage Larsson, Stockholm, Oskar Nilsson, Göteborg, Anton Olsson, Stockholm, Folke Rogard, Stockholm.

Inbjudan

Skolungdomens Riksmästerskap (individuella Skol-SM) arrangeras i Göteborg den 29 sept.—1 okt. Anmälningar skall senast den 16 september ha inkommit till Sveriges Schackförbunds ungdomskommitté, Kammarkargatan 8, Stockholm C, och innehålla namn, skola och födelseår. För övriga detaljer se cirkulär, som tillställs skolan.

Ungdomskommittén

*Sveriges Schackförbunds
årsbok 1967*

har utkommit och tillställs alla föreningar. Förutom adressförteckningar och verksamhetsberättelser m.m. innehåller årsboken denna gång partier, intressanta artiklar av olika slag, en redogörelse över bidragsformer till fritidsverksamhet och Världsschackförbundets spel- och tävlingsregler. En Svensk översättning av FIDE-reglerna har länge saknats. Boken kostar sex kronor och kan beställas från kansliet eller Bokfonden, J. E. Ekelund, Nygatan 66, Örebro.

Barczay stormästare

Segern i den traditionella Asztalos-turneringen i Ungern delades mellan Barczay, Bilek och Sjamkovitj, vilka nådde 10 poäng. Närmast placerade sig Damjanovic och Simagin 9½, Barcza 9, Szabo 8½. Kavalek placerade sig inte bättre än 15—16!

Genom sitt fina resultat blev Laszlo Barczay Ungerns sjätte stormästare efter Szabo, Barcza, Portisch, Bilek och Lengyel. Barczay tog precis det antal poäng som behövdes för den åtråvärda titeln, till vilken det alltså för Damjanovic fattades en halv poäng.

Korttjnoj segrade
i Leningrad

Turneringen i Leningrad, som spelades samtidigt med Moskva-turneringen, kunde också den uppvisa en förnämlig deltagarlista. Korttjnoj, som föredrog att spela i sin hemstad, vann klart. Det var sjutton spelare i fältet. Slutställning: Korttjnoj 13, Cholmov 12, Barcza och Taimanov 10½, Gufeld 10, Osnos, Schamkovitsch och Suetin 9, Hort 8½, Vladimirov 8, Westerinen och Tringov 7, Fuchs, Szabo och Udovcic 5½, Jiminez 5, Doda 2.

Ljungdahl vann i Växjö

Årets Växjöspel, som avverkades 17—18 juni på Ulriksbergsskolan, SM-lokalerna av 1958, blev som alltid en succé för arrangörerna, Växjö SK, och tävlingsledaren, I. Arvidsson, Moheda. I en SM-grupp för mästare i landsförbundet utgick som segrare John Ljungdahl, Hälsingborg. Bland segrarna i klass M må särskilt framhållas Rolf Lekander, Vislanda, som vann samtliga sina partier. Arrangerande Växjö SK kan glädja sig åt junioren Göran Svensson, som hemförde en klass II-grupp utan poängförlust.

Resultat för de främsta:

Klass SM: 1) John Ljungdahl, Hälsingborg 2,5, 2) Gösta Pettersson, Åstorp 2, 3) Lennart Ljungkvist, Jönköping 1,5, 4) Stig Härwell, Oskarshamn.

Klass M, Grupp 1: 1) Bertil Andersson, Hälsingborg 2, 2) Bertil Askander, Växjö 2. Grupp 2: 1) Alvar Jonsson, Mörrum 2, 2) Åke Andersson, Jönköping 1,5. Grupp 3: 1) Bengt Wrighed, Osby 2,5, 2) Tage Nygren, Emmaboda 2. Grupp 4: 1) Rolf Lekander, Vislanda 3, 2) Harry Stedt, Jönköping 1,5.

Klass I, Grupp 1: 1) Bernt Andersson, Karlskrona 3, 2) John Westerholm, Oskarshamn 2. Grupp 2: 1) Adler Sandkvist, Emmaboda 2, 2) Erik Höggren, Oskarshamn 1,5. Grupp 3: 1) Alf Isaxon, Lenhovda 2,5, 2) Ove Pettersson, Uråsa 2.

Klass II, Grupp 1: 1) Bernt Elgán, Karlskrona 2,5, 2) Gustav Jeansson, Oskarshamn 2. Grupp 2: 1) Bengt-Åke Ljungkvist, Karlskrona 3, 2) Bror Johansson, Karlskrona 2. Grupp 3: 1) Göran Svensson, Växjö 3, 2) Anders Lindén, Oskarshamn 2.

Chr. Knutsson

KONGRESSEN

Vid jubileumskongressen kom frågorna om uttagning till internationella turneringar och landslag att spela en dominerande roll, medan däremot de ekonomiska frågorna mot förmodan fick en ganska summarisk behandling. Benägenheten bland ombuden att medverka till en förstärkning av landsförbundets ställning genom avgiftshöjningar var mera påtaglig än någonsin tidigare.

Efter hälsninganföranden av Stockholms SF:s ordförande Bo Teddy Ladberg och kulturborgarrådet Vilhelm Forsberg samt landsförbundets ordförande och sedan Stockholms och Göteborgs SF blomsterhyllat det jubilerande landsförbundet, valdes Ladberg till kongressordförande med Olov Carlberg som suppleant.

I anslutning till föredragning av verksamhetsberättelsen gav Nils Kellgren en brett upplagd framtidsskiss byggd på en förbundshistorisk tillbakablick. Han fann att stabilisering inträtt på flera områden. TFS och korrshacket fick var sin blomma (vi tackar!), schackjournalistiken hade utvecklat, TV och radio gav mera schack än tidigare, det allmänna hade vidgat sitt ekonomiska stöd, spelet hade nu en starkare förankring inom allmänna opinionen o.s.v. Vad som främst brister fann Kellgren vara att antalet organisatörer och ungdomsledare är otillräckligt. 1968 borde göras till ett rekryteringsår och ungdomsschackets ledning fick inte glömma flickorna. En schackakademi planerades. Däremot avsåg man inte att ytterligare vidga landsförbundets internationella engagemang under år 1968.

Sedan Cs beviljats ansvarsfrihet (den kritik som förekom var mild), utspann sig en ganska het debatt i avgiftsfrågan men Cs fick klar majoritet för sitt förslag om 7 kr mot oppositionens 6. Från flera håll framfördes dock önskemål om att avgiftsförslagen framdeles skulle underbyggas med en utarbetad budget.

1968 förlägges kongress och SM till Norrköping. Preliminärt beslut fattades om motsvarande arrangemang i Sundsvall år 1969.

I fråga om lotteriet framfördes önskemål dels om enkronalotter, dels om nedskärning av antalet lotter till 75.000 och dels om mer attraktiva vinster. Men Cs fick som den ville: 100.000 lotter à 2 kr år 1968.

Det rapporterades, att fritidsgruppernas deltagarantal nu passerat det magiska talet 10.000, vilket medför höjt statsbidrag.

Kommittén för översyn av förbundets organisationsformer hade framlagt omfattande och väl genomarbetade förslag till ändringar av stadgar och tävlingsbestämmelser, vilka på ett undantag när antogs i

alla väsentliga delar. Avslag blev det emellertid på förslaget, att resultat i korttävlingar skulle kvalificera inom landsförbundets klassystem. Viktigast är att nedflyttningsbestämmelserna avsevärt skärps.

Cs hade också framlagt förslag om inrättande av en post som förbundskapten och om normer vid upprättande av rankinglista. Här blev det skarp kritik mot Cs handlande under föregående verksamhetsår, främst från Zandor Nilsson, Bengt Ekenberg och Bo Göransson. Nils Kellgren försvarade åtgärderna och fann inte att några som helst misstag gjorts. Stämningen vid kongressen tycktes dock inte vara fullt så onyanserad. Ett motförslag om tremannakommitté i stället för förbundskapten förkastades dock, sedan bl.a. Stockholms SF nedlagt sin röst och flera distriktsförbund stött motförslaget.

Omedelbart före kongressens öppnande ägnade förbundsordföranden Kellgren ett anförande åt de bortgångna mästarna Ståhlbergs och Inge Johanssons minne.

Valen

Centralstyrelse: Ordf.: Nils Kellgren, Stockholm. Ledamöter: J. E. Ekelund, Örebro, Henry Andersson, Stockholm, Sören Björnlert, Malexander, Olov Carlberg, Örebro, C. G. Carlsson, Nässjö, Erland Elofsson, Göteborg, Tore Johansson, Klemensnäs, Sven Klerstam, Malmö, Wilhelm Lindström, Norrtälje och Harald Norell, Södertälje. Suppleanter: Kenneth Josefsson, Uppsala och Ernst Åhman, Göteborg.

Revisorer: Rolf Pålsjö och Anders Svensson, båda Göteborg, med Hans Göran Franck, Stockholm och Nils Lindvall, Linköping som suppleanter.

Nordiska SF: Nils Kellgren och J. E. Ekelund.

FIDE: Folke Rogard, Stockholm, med Nils Kellgren som suppleant.

ICCF: Erik Lassron, Landskrona.

Ungdomskommittén: Ordf.: Sixten Eriksson, Stockholm. Ledamöter: Birger Elm, Lessebo, Tore Johansson, Klemensnäs och

Harald Norell, Södertälje. Vid sammanträde omedelbart efter kongressen utsåg Cs till ytterligare ledamot Håkan Äkvist.

Ernst Åhman

Litet SM-pytt i panna

Deltagarrekord. 732 spelare ställde upp mot endast 723, det gamla rekordet, i Göteborg 1964. Fördelningen var 100 mästare, 160 i klass I, 356 i klass II, 92 juniorer, 18 old boys och 6 damer. Med färre än hälften av partierna spelade bröt 2 mästare, 3 andraklassare och 1 old boy.

Lokalerna i S:t Eriksmässan var förstklassiga. Spelarna satte värde på att från solskenet komma in i svalkan och luftkonditioneringen var hygglig trots att alla tävlade i samma lokal. Rymligt var det också både för spelare och publik. Ljud absorberades utmärkt.

Funktionärsfrågan hade lösts fint. Bo Teddy var ofta på plats, men ledningen av grovgörat ankom huvudsakligen på Urtman, Strand, Henry Andersson och Paul Karlsson. Gemytligt, servicevilligt och skickligt. En liten cykel ökade funktionärernas rörlighet inom spellokalen.

I anslutning till spellokalen fanns restaurang, pressbyråkiosk och bank. Telefonhytter med hela landets telefonkataloger. Vagnar med kaffe, bröd och läskedrycker kördes runt under speltid. Att analys- och blixtrum förlagts en trappa upp undanröjde en del risker för störningar.

Äldste deltagare var Gustaf Andersson, Sala SK, född 1889, medan Thomas Johansson, Arboga SK, född 1957 var yngst.

Det kortaste partiet spelades i mästar-klassen mellan Gunnar Dahlin (vit) och Kurt Savegren: 1. e4 g6 2. d4 Lg7 3. Sc3 c5 4. Sf3 Da5 5. Lc4 c×d4 6. S×d4 Dc5 uppg. på grund av pjäsförlust.

Vid kongresslunchen överlämnade Bo Teddy högtidligen en teddybjörnsamma med tre ungar till landsförbundets ordförande såsom symbol för SFF:s styrka och utållighet.

I anslutning till prissamlingen hade utställt ett vackert schackbord, som Fidel Castro skänkt till det svenska olympialaget i Havanna förra året.

Prissamlingen ja. Den var magnifik. Sve- rigemästaren fick utöver det övliga en av Konungen donerad silverpokal och en TV-

apparat från Gugge och Gösta Åhlén. Första skönhetspriset: ett schackbord ("skönt att skåda" Tegner) skänkt av Gösta Westbergs Möbel AB. Expressens silverskål till vackraste juniorparti. "Jag kan icke nämna dem alla", men presentkort, hårtork och annat förekom i den jättelika samlingen.

Ett trevligt mellanspel förekom första torsdagen, då en del av besättningarna från de ryska krigsfartygen Svetlyi och Kirov mottogs av Bo Teddy Ladberg (efternamnet får hänga med i detta högtidliga sammanhang) och mottog kongressnålen av SM:s bägge yngsta spelare. Manne Joffe spelade simultant och amiralen själv ställde upp. 10^{1/2}—1^{1/2} till svensken med det ryska diplomatnamnet.

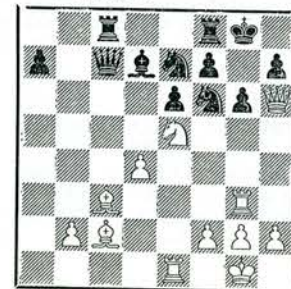
Vi var lite arga på Kungl. postverket. Det hade tillverkats en särskild stämpel för arrangemangen och satts upp en brevlåda i spellokalen. Det var vi långt ifrån arga för. Men så drog Kungl. verket in både stämpel och låda strax innan den stora invasionen kom. Fy på sig! Nu blev bara mellan 300 och 400 försändelser försedda med den fina stämpeln. En filatelistisk raritet?

Vi blev refererade av en präst också. Expressens Rune Pär Olofsson var där och hade med sig fotograf. Men det blev inte kungsord allt som pastorn skrev. Vem hade t.ex. lurat i honom att "gruppvinna inom varje klass går till final och kvalar för uppflyttning". Men tack i alla fall för det prydliga montaget och för den frejdiga berättarkonsten.

Gamle schackvännen Ahlbom tog sig i Aftonbladet för att jämföra det moderna strategin i schack och fotboll. Han kan ju bägge, så kanske det.

162 deltagare i blixten. Obekant om rekord, men sannolikt.

Så här missade Bo Eriksson, Uppsala, första skönhetspriset i sitt parti mot Hugo Lantz, Stockholm. Efter svart 23:e drag uppkom ställningen.

24. d5! Se×d5 25. S×g6! f×g6 med vinst för vit efter ytterligare ett tiotal drag.

Men skönhetspris hade det nog blivit för 26. T×g6†! Kf7 27. T×f6† S×f6 28. D×f6† Ke8 29. T×e6† L×e6 30. D×e6† Kd8 31. La4!!!

Nu finns det inte något försvar. Hotet är Lf6† jämte De8†. På 31. — De7 följer 32 La5† Tc7 33. Dd5† Kc8 34. Da8†.

—o—

Ett oantagbart damoffer missade S. G. Malmgren, Göteborg, mot Arvid Svensson, Falköping. Efter vits 26:e drag var ställningen.

Svart spelade 26. — h4?? och efter 27. T×g8? blev partiet så småningom remi.

Men vit kunde ha spelat 27. D×f6†! Ke8 28. Tge3 och nu besvaras 28. — Th6 ej med 29. D×b6? T×g2† 30. Kf1 Tf8† utan med 29. T×e6† L×e6 30. D×h6.

—o—

Sverigemästargruppens partier gavs ut i bulletin, föredömligt snabbt och säkert ombesörjd av A. Hildebrand och distribuerad av Stockholms schackförslag.

—o—

Hur skall man kunna kora bästa förening i år, då såväl LASK som Hågersten och Kristallen tog 14 poäng i tävlingen om in-teckning i vandringspriset, schackets mot-svarighet till friidrottens standar. Här finns minsann ingen SB-beräkning att tillgripa.

E. A.

POÄNGPLOCK FRÅN SM 1967

Mer eller mindre uppmärksammade gäster: Anton Olsson, G. Dahl (Västerås), Simon Krenzisky, Folke Rogard, Harry Åhman, Uno Körling, Ingeborg Helmertz, Manne Joffe, Eric Jonsson, Kenneth Josefsson.

Bla. fick Sven Carlsson SSF:s nya jubileumsplaket för 36 kongressturneringar i rad sedan debuten i Uddevalla 1931. Men hur många kongresser har egentligen Simon Krenzisky på sitt samvete? Har han någonsin varit frånvarande?

Perfekta arrangemang? Ja, som vanligt. Mycket stora och bra disponerade utrymmen i S:t Eriksmässans lokaler med pressrum, restaurant, bank, telefon och pressbyråkiosk i markplanet. En (full)trappa upp rum för analys och blixtpel samt TV-salong. Lågt i tak kanske när hela den rekordstora skaran (732) väl var på plats med alla rökverktyg (350).

Funktionärsstaben visade sig vara mycket kompetent, effektiv och vänlig. Personlig service med bla. täta askkoppbyten och snabbrapportering per trampcykel hörde till nyheterna.

Många inslag i TV och radio levererades av hrr Westberg och Ladberg. Den senare, vilken som Sthlms SF:s ordförande fungerade som värd för jubileumskongressen, avslutade med en trevlig radioglimt från söndagsförmiddagens SM-blixt.

Korta partier: 6 drag i klass M. Annan kurios: i samma klass förseglade vit så raffinerat (Dc1), att han blev matt i nästa drag (Dd4†) när partiet återupptogs.

Damklassen var liten till numerären: en liten familj. Det "familjära" accentuerades ytterligare av att segrarinnan Florence Assmundsson liksom förra årets mästarinna Naima Johansson är "vanlig" tvåbarnsmamma. Gun Karlsson, Stockholm, hade klubbkamraternas och dottern Yvonne med i tävlingen, och denna var ofin nog att besegra mamman i deras inbördes möte.

Damklassen? Ja, allting stämde: en mängd spensliga flickor med lockigt hårsvall, ivrigt bolmande på cigaretter. Men nej! Här spelade de sex juniorgrupperna och en högre rättvisa ville att de långhåriga sållades ut i förspellet och att en korthårig icke-rökare, 15-årig Axel Ornstein från Malmberget, blev slutsegrare.

Största klan vid SM 67: K. E. Gannholm, Gotland (58) med 28 SM beledsagades av sönerna Tore (27), Ingvar (17) och Tryggve (12). Hemmavarande styrka: Sivert (24) och Sören (20).

E. U.

SM 1967

Årets SM-tävling markerar två utvecklingstendenser av betydelse och en med den ena tendensen förknippad, viktig omständighet, som blivit föga uppmärksammas.

Det pågående generationsskiftet, ungdomens frammarsch och successiva övertagande av positioner inom svenskt elitschack liksom den ökade bredden inom ungdomsschacket är den ena allmänt iakttagna och noterade tendensen. Vad man däremot förbisett är, att de unga lejonerna nått sina positioner genom hård kamp och ej genom forcering av klasserna med hjälp av dispenser och andra styrelsebeslut. Martens har via sanktionerad förstaklassturnering och seger i mästar-grupp 1966 nått sverigemästargruppen. Börje Jansson vann juniormästerskapet 1959 och en mästar-grupp 1963. Göran Broströms kvalificering gick över regionsmästerskap och seger i sluttävlingen om det öppna mästerskapet. Han spelade högklassig schack de tio första ronderna men tröttnade mot slutet. Litsberger kom till mästar-klassen över juniormästerskapet och seger i mästar-grupp förra året. Trots en mycket dålig start (1/2 poäng av 4 möjliga) tog han 50 vinstprocent. Slut-sats: bered de unga talangerna tävlingsmöjligheter och chans till snabbt avancemang genom klasserna, men placera inte dem högre än deras redan dokumenterade spelstyrka motiverar. Den senare metoden gör skada, ty det är nyttigt att gå igenom ekluten.

Den andra tendensen är den geografiska förskjutningen. Om man omkring år 1960 ordnat en match mellan Stockholms säg 10, 20 eller 30 bästa spelare och den övriga svenska eliten, så hade huvudstaden vunnit en förkrossande seger. I dag skulle utgången vara långt ifrån given. Ett nytt betydande schackområde har utvecklats inom fyrstads-kretsen och detta centrum har både bredd och topp. Det finns skäl att lägga märke till den unga akademiker-generationen i Lund, som uppenbarligen tar schack på allvar, för-mår dra med sig andra inom regionen och skapar en schackentusiasm, som lovar gott för framtiden.

Det en gång så kraftfulla göteborgsförbundet fortsätter däremot kraftgången. Det har blott en spelare av verklig klass, Ove Kinnmark, och visade upp ett par som kan bli det, S. G. Malmgren och Gunnar Johansson. I landets andra stad har schackspelet blivit nästan uteslutande en sällskapslek utan fördjupande studier och hård träning. Hur skall ambitiösa ungdomar kunna utvecklas i ett sådant klimat?

Noteras bör ytterligare, att Mellansverige någorlunda håller sina ställningar och att Norrland är på frammarsch. Axel Ornsteins övertygande seger i juniorklassen bör vara en sporre till ytterligare ansträngningar.

Första rondens främsta sensation i Sverigemästargruppen var Eks seger mot Martin Johansson. Titelförsvaren hade vit i ett franskt parti, valde d3 i andra drager och fianchetterade kungslöparen. Ek fick lätt utjämning och efter pjäsbyte hade han trots motståndarens läparpar en fullgod ställning. Martin gjorde i tidsnöd en förhas-tad brytning, som kostade bonde och position. Ungdomarna Martens och Broström vann mot resp. Berglund och Santesson. Veteranerna Sköld, Z. Nilsson och Hörberg tog också full poäng.

Andra rondens blev remibetonad. Hörberg vann mot Lundin, som mot all vana spelade osäkert och gjorde typiska trötthetsfel. Skulle det återigen besannas, att vår internationelle mästare spelar sämt på hemmaplan? Ny sensation: Broström vann mot Sköld efter komplicerade vändningar, där förr sverigemästaren som svart försökte få kungsangrepp, sedan Broström med minoritetsangrepp slöt upp damflygeln. Kinnmark vann efter starkt spel mot Santesson. Resten remi.

Rolf Martens

I tredje rondan visade Lundin för första gången något av vad han kan och lyckades i ett hårt damindiskt parti besegra Z. Martin Johansson vann också sitt första parti, ett sicilianskt mot tvååöngaren Broström. Sköld och Åke Olsson vann mot Santesson resp. Ekenberg. Men även Martens blev vidare genom vinst i 25 drag mot Hörberg, som prövade ett dubbelt bondeoffer i en ovanlig variant av Nimzoidiskt. Endast två remipartier i denna rond.

Fjärde rondan böjd åter på många remier. Broström återtog kontakten med tåten genom att slå Stenborg och Börje Jansson inledde sin långa serierad genom vinst mot Litsberger. Hörberg överspelade kraftigt Åke Olsson och kunde bl.a. vunnit en hel pjäs men gjorde efter bondeoffer en dragomkastning, kom i nackdel och förlorade.

I ronderna 5—8 förbättrade Martin Johansson, Börje Jansson, Ekenberg, Zandor Nilsson och Martens sin poängställning. Åven Litsberger ryckte upp sig och tog 2½ poäng, medan Broström, Sköld, Stenborg, Lundin, Åke Olsson och Hörberg fick dålig utdelning. Från dessa ronder kan noteras Broströms snabba angreppseger mot Lundin och Martens turbetonade vinst mot Broström, sedan den senare i en totalt överlägsen ställning litet onödigt tagit kvaliteten och tillåtitt motspel. Martens fick däremot nöja sig med remi mot Z trots att han hade kraftig press på sin namnkunnige motståndare.

Efter åtta ronder var ställningen: Martens 6, Martin Johansson, Ek och Börje Jansson 5½, Ekenberg och Zandor Nilsson 5, Broström och Kinnmark 4½, Åke Olsson 4, Sköld 3½, Litsberger och Lundin 3, Berglund, Stenborg och Hörberg 2½, Santesson 1½.

Fischer spelar i Jugoslavien

Fischer har accepterat en inbjudan att delta i en sjuttonrondig stormästarturnering, som kommer att spelas i de jugoslaviska städerna Skopje, Krusev och Ochrid. Fischer blev vid ankomsten till Skopje intervjuad, och på frågan, om han tänkte ställa upp i den förestående interzonala turneringen i Tunis, svarade han, att allt hängde på hur stor prissumman skulle bli.

Förutom Fischer kommer att delta: Geller, Cholmov och en ännu inte utsedd ryss, Matulovic (som helt nyligen besegrade Uhlmann i en sarspelsmatch gällande en plats i interzonaltturneringen med 2,5—0,5), Ciric, Janosjevic, Damjanovic, Hort (Tjeckoslovakien), Dely (Ungern), Popov (Bulgarien), Soos (Rumänien) samt en del jugoslaviska såväl internationella som nationella mästare. När detta skrives, har turneringen redan startat, och den avslutas den 28 augusti.

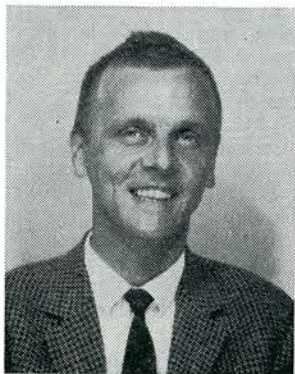
Nionde rondens viktiga parti mellan Martens och Martin blev kungsindiskt med dalmasen aktiv på kungsflygeln och skåningen på damflygeln. Martens fick i mittspelet en fin taktisk chans till bondeoffer och brytning i centrum. Svarts kungsställning försvagades och efter vilda förvecklingar gav sverigemästaren (dåvarandel!) upp inför förlust av helt torn. Detta parti blev av avgörande betydelse för turneringsresultatet, eftersom Börje Jansson förlorade mot Berglund och Ek remiserade mot Ekenberg. Z, som vann mot Hörberg, och Ek var de enda som hade häng en poäng efter Martens, men i de följande tre ronderna tog Z blott en poäng mot Martens två, medan Martin Johansson tog 2½ och Börje Jansson 3!

Efter 12 ronder ledde sålunda Martens på 9 poäng följd av Börje Jansson 8½, Martin Johansson, Ek 7½, Ekenberg och Z. Nilsson 7, Broström och Sköld 6½, Kinnmark 6, Litsberger och Lundin 5, Åke Olsson och Stenborg 4½, Hörberg 4, Berglund och Santesson 3½.

I spurten tog så Martens, Z. Nilsson och Litsberger vardera 2½ poäng av 3. Martens vann mot Santesson och Åke Olsson samt spelade i sista rondan ett kort remiparti mot Kinnmark. Zandor Nilssons prestation var finfin: segrar mot Broström och Sköld, remi mot Martin Johansson (efter press från Z:s sida). Bland övriga i tåtstriden inblandade tog Martin Johansson i slutronderna två poäng men Ek bara en.

Martens seger var synnerligen välförtjänt. Han har en fin blick för de taktiska möjligheterna och spelar, trots komplicerande partianläggningar, snabbt. Han är en ganska utpräglad vitspelare. Tog 7½ poäng av 8 med de vita pjäserna men "endast" 4 av 7 med de svarta.

Efter 12 ronder såg det ut som om Ekenberg tänkte blanda sig i striden om topplaceringarna. Han hade spelat starkt i mitten av turneringen men tröttnade ut sig i ett långt, två gånger avbrutet slutspel mot Broström och avslutade med tre nollor.

Lennart Ljungqvist

SVERIGEMÄSTARGRUPPEN

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	poäng	plac	
1. Göran Broström	×	1	0	1	0	1	0	1/2	1	1	0	0	0	1/2	1/2	1	7½	8	
2. Kristian Sköld	0	×	1/2	1	0	0	0	1	1/2	1	1/2	1/2	0	1	1	1	8	6	
3. Martin Johansson	1	1/2	×	1	1	1	0	1	1/2	1	1	1/2	1/2	0	1/2	1/2	10	3	
4. Åke Stenborg	0	0	0	×	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	0	1/2	1/2	1	6½	12	
5. Rune Litsberger	1	1	0	1/2	×	1/2	1/2	1	1/2	1	1	0	1/2	0	0	0	7½	7	
6. Erik Lundin	0	1	0	1/2	1/2	×	0	1/2	1/2	1	1/2	0	1	1/2	0	1	7	10	
7. Rolf Martens	1	1	1	1/2	1/2	1	×	1	1/2	1	1/2	1	1	0	1	1	11½	1	
8. Åke Olsson	1/2	0	0	1/2	0	1/2	0	×	1/2	1/2	1	1	1/2	0	0	1	6	13	
9. Ove Kinnmark	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	×	1/2	1/2	1	0	1/2	1/2	1	7½	9	
10. Martin Berglund	0	0	0	1/2	0	0	0	1/2	1/2	×	0	1	0	0	1	1/2	4	15	
11. Bengt Ekenberg	1	1/2	0	0	0	1/2	1/2	0	1/2	0	1	×	1	1/2	1/2	0	1	7	11
12. Bengt Hörberg	1	1/2	1/2	1/2	1	1	0	0	0	0	0	×	0	1/2	0	1/2	5½	14	
13. Zandor Nilsson	1	1	1/2	1	1/2	0	1/2	1/2	1	1	1/2	1	×	1/2	0	1/2	9½	4	
14. Hans Ek	1/2	0	1	1/2	1	1/2	0	1	1/2	1	1/2	1/2	1/2	×	1/2	1/2	8½	5	
15. Börje Jansson	1/2	0	1/2	1/2	1	1	1	1	1/2	0	1	1	1	1/2	×	1	10½	2	
16. Kjell Santesson	0	0	1/2	0	1	0	0	0	0	1/2	0	1/2	1/2	1/2	0	×	3½	16	

Efter en svag start med 1 poäng av 3 kom Börje Jansson starkt och hade blivit farligare, om han inte i nionde rondan råkat ut för nederlag mot Berglund. Att Börje är en spelare med fin uppfattning av positionsspelet, visste vi förut. Att han också kan kombinera, visade sig bl.a. i partiet mot Z. Nilsson. Börje Jansson är en av de förnämsta tillgångar som under senare år tillförts svenskt schack.

Martin och Z. gjorde goda insatser, men de har båda gjort bättre. Ek spelade sitt hittills bästa SM och när halva turneringen gått, låg han i hälarna på Martens. Men avslutningen, 6 remi och förlust i sista rondan, tyder på avmattning. Den populära smålänningen bör ännu ha en hel del ogjort inom den svenska eliten.

Sköld gjorde en något sämre insats än han brukar. Ungdomarna Broström, Kinnmark och Litsberger tog 50%. De har alla goda utvecklingsmöjligheter, men Kinnmark måste bekämpa remitendenserna. Vi vet att han kan det.

Efter 12 ronder såg det ut som om Ekenberg tänkte blanda sig i striden om topplaceringarna. Han hade spelat starkt i mitten av turneringen men tröttnade ut sig i ett långt, två gånger avbrutet slutspel mot Broström och avslutade med tre nollor.

Lundin, Hörberg, Åke Olsson och Stenborg spelade alla långt under sin vanliga form, medan Berglund och Santesson — trots enstaka goda prestationer — gav intryck av att ännu ej vara mogna för vårt lands starkaste tävling.

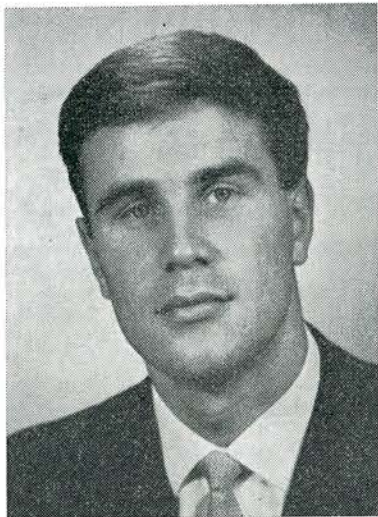
Starkaste tävling? Ja, frågan är om det någonsin har spelats ett SM med så stark besättning, en sådan kamplust och en sådan hårdhet. Av de 120 partierna slutade endast 48 remi, och av dessa svarade Kinn-

mark för 11, Stenborg och Ek för vardera 9. Lägsta antalet remier hade Broström (3), Sköld och Berglund (4) samt Litsberger, Martens, Hörberg, Jansson och Santesson (5).

Anton Fridh, åter i SM-gruppen.

Den stora tillströmningen till mästar-klassen har visserligen förnygrat men också gjort klassen synnerligen ojämn i fråga om spelstyrkan. Av årets gruppsegrare är Ljungqvist och Fridh helt obestridda. Carlberg vann också klart och rättvist, men han är ännu ett oskrivet blad i större sammanhang. K. G. Dahl har stor talang men saknar remiteknik, vilket höll på att kosta honom gruppsegern.

lan 40 och 50 förstaklassare. Årets kongress antog nya, avsevärt skärpta nedflyttningsbestämmelser, men frågan är om de räcker för att bringa balans inom vårt tävlings-system.

Ernst Ahman

Mästarklassen

Grupp 1: 1) Bengt Andersson, Falköpings SS 9 poäng, 2) John Ljungdahl, Hälsingborgs SS 9, 3) L. Holmstrand, SK Solna 8^{1/2}, 4) Bo Sturell, SK Solna 7^{1/2}, 5) Berndt Söderberg, Schack 27-Kamraterna 7^{1/2}, 6) Arne Burehäll, Södra SS 7, 7) P. J. Helmerztz, MAS 7, 8) Ralph Halleröd, Uppsala ASK 6, 9) Assar Bergdahl, Olofströms SK 6, 10) K. Savegren, Rockaden Stockholm 5^{1/2}, 11) Ulf Svensson, Skänninge SK 5, 12) H. Österberg, Slottsbrons SK 5, 13) Bo Göransson, Västerås SK 4^{1/2}, 14) Gunnar Dahlin, SK Kamraterna, Göteborg 3^{1/2}.

Grupp 2: 1) Lennart Ljungqvist, Jönköpings SS 10^{1/2} poäng, 2) G. Svensson, Skänninge SK 9^{1/2}, 3) Kennet Abrahamsson, Hägerstens SK 9, 4) Stig Olsson, Hälsingborgs SS 8^{1/2}, 5) Åke Carlsson, Lundby SS 8, 6) A. Åström, SK Rockaden Stockholm 6^{1/2}, 7) Dan Cederberg, Solentuna SK 6, 8) Elmar Vandelin, Sandvikens SK 6, 9) B. Larsson, MAS 6, 10) H. Johansson, Kristallens SK 5, 11) J. Wesche, SK Rockaden, Stockholm 5, 12) Leonard Lindberg, Wasa 4^{1/2}, 13) Gunnar Eidenfeldt, Schack 27-Kamraterna 3^{1/2}, 14) R. Byström, Ludvika SK 3.

Grupp 3: 1—2) Olov Sterner, SK Rockaden, Stockholm och S. Platzack, Ystads SS 8^{1/2} poäng (inbördes remi, båda 42,25 SB-poäng, särspel senare), 3) John Pettersson, SK Alliance Söderhamn 6^{1/2}, 4) L. Liljedahl, Ulricehamns SK 6, 5) Arvid Nilsson, Forshaga SK 5^{1/2}, 6) E. Faström, Schackkamraterna, Landskrona 5^{1/2}, 7) Ove Alfredsson, SS Manhem 5^{1/2}, 8) Göran Sperber, Uppsala ASS 5, 9) Verner Larsson, Alva SK 4^{1/2}, 10) B. Johansson, Domsjö SK 4^{1/2}, 11) Bengt Wahlund, Wasa SK 4, T. Blom, Jakobsbergs SS 2.

Grupp 4: 1) G. Carlberg, Eskilstuna SK 9 poäng, 2) Allan Nilsson, MAS 8^{1/2}, 3) Lars Abramsson, SASS 8^{1/2}, 4) S. G. Malmgren, SK Kamraterna Göteborg 8, 5) Leho Laurine, Jacobsbergs SS 7^{1/2}, 6) Arvid Svensson, Falköpings SS 7, 7) Örjan Hammarberg, Uppsala ASK 6^{1/2}, 8) K. Ekelund, Falu SK 6, 9) G. Pettersson, Åstorps SS 6, 10) R. Nyström, Wasa SK 6, 11) K. E. Gannholm, Alva SK 5^{1/2}, 12) J. Ivarsson, Degerfors SS 5, 13) Roland Bäck, SK Allians, Stockholm 4, 14) Bengt Bogeström, Kristallens SK 3^{1/2}.

Grupp 5: 1) Anton Fridh, MAS 10 poäng, 2) S. Hagberg, Wasa SK 8^{1/2}, 3) Åke

Malmdin, Sundsvalls SK 8, 4) Sven Carlsson, Västerås ASK 7^{1/2}, 5) Gunnar Johansson, SS Manhem 7, 6) S. Fagerström, SK Rockaden, Stockholm 6^{1/2}, 7) Rolf Berner, SASS 6^{1/2}, 8) Bo Jonsson, Uppsala ASS 6^{1/2}, 9) B. Alenius, Schackkamraterna, Solna 6, 10) K. Wannrud, Tibro SK 6, 11) Sixten Cederlind, Karlskoga SK 6, 12) Harald Brynhammar, Kiruna SK 5, 13) Olle Appelqvist, SK Enskede-Pjäsen 4^{1/2}, 14) B. Johansson, Norrtälje SK 3.

Grupp 6: 1) K. G. Dahl, Norrtälje SK 8^{1/2} poäng, 2) Stellan Samuelsson, Östra SS 8, 3) Reedik End, Wasa SK 7^{1/2}, 4) L. G. Cederqvist, Schackkamraterna, Solna 7, 5) O. W. Johansson, Upplands Väsby SK 7, 6) Bo Eriksson, Uppsala ASS 7, 7) Sune Dahnberg, Falkenbergs SK 7, 8) Mart Altmäe, Wasa SK 6^{1/2}, 9) K. E. Bodin, Svartödalens SK 6^{1/2}, 10) Karl Y. Johannesson, SS Manhem 6, 11) Hugo Lantz, SK Enskede-Pjäsen 6, 12) Åke Boman, Kamraterna, Trollhättan 6, 13) Ernst Ahman, SS Manhem 5, 14) L. Asplund, Sunne SK 3.

Första klassen

Grupp 1: Lars Falk, Uppsala 5 poäng (uppfl. till kl. M), T. Johansson, Klemensnäs SK 5, R. Pettersson, Södra SS 4^{1/2}, B. Eidmark, MAS 4^{1/2}.

Grupp 2: G. Gustavsson, Emmaboda SK 7 poäng (till kl. M), G. Holmberg, Nässjö SK 7, Thomas Marinus, SS Manhem 5^{1/2}, H. Sjögren, Stenstorp 5.

Grupp 3: Gunnar Pihlgren, LASK 7 poäng (till kl. M), Leo Sepp, Jacobsbergs SS 6^{1/2}, B. Wiklund, Schack 08 5^{1/2}, A. Segerhäll, Kristallens SK 5^{1/2}.

Grupp 4: Bo Hjort, Örebro SS 7^{1/2} poäng (till kl. M), R. Lekander, Vislanda SS 7^{1/2} (till kl. M på 80 vinstprocent), S. Arnesson, Sätters SK 5, Jan Årebro, Tibro SK 4^{1/2}.

Grupp 5: E. Kjellberg, Kneippbadens SK 6 poäng (till kl. M), Eric Uhlin, SS Manhem 5^{1/2}, G. Claesson, Jönköpings SS 5^{1/2}, L. Ekenlöv, Schack 27-Kamraterna 4^{1/2}.

Grupp 6: K. Gavelin, Landskrona SK 6 poäng (till kl. M), Avo Raud, Uppsala ASK 5^{1/2}, L. Schneider, Jönköpings SS 5^{1/2}, J. Carlsson, Linköpings ASS 5^{1/2}.

Grupp 7: S. Säfholm, Wasa SK 6^{1/2} poäng (till kl. M), J. Tähti, Solna SK 6^{1/2}, Ch. Platzack, Ystads SS 6, A. Johnsson, Mörrums SK 5.

Grupp 8: S. G. Samuelsson, Schack 27-Kamraterna 6^{1/2} poäng (till kl. M), E. Holm, Falu SK 6^{1/2}, U. Larsson, LASK 6, Håkan Olsén, SS Manhem 5.

Grupp 9: P. Sörenfors, LASK 6 poäng (till kl. M), I. Jansson, Västerås ASK 6, J. E. Söderberg, Emmaboda SS 5^{1/2}, C. O. Nilsson, Klemensnäs 5.

Grupp 10: P. Wikström, SK Enskede-Pjäsen 7 poäng (till kl. M), S. Hedman, Skellefteå SK 6^{1/2}, B. Sandström, Schackkamraterna Solna 6, Stig Kärrman, Lerums SK 5^{1/2}.

Grupp 11: Krister Berg, SS Manhem 6^{1/2}, (till kl. M), O. Glad, Älmhults SK 6^{1/2}, R. Lindquist, Norrköpings SS 5, Arvid Sundin, Schack 27-Kamraterna 5.

Grupp 12: J. Larsson, Sandvikens SK 6 poäng (till kl. M), S. Appelqvist, Farsta ASS 5^{1/2}, E. Juhl, Eskilstuna SK 5^{1/2}, B. Söderberg, Hägerstens SK 5.

Grupp 13: B. Nyberg, SASS 7^{1/2} poäng (till kl. M), M. Malmberg, Kamraterna, Gävle 7^{1/2} (till kl. M på 80 vinstprocent), F. Johannesson, Älmhults SK 7, G. Carlsson, Tingvalla SK 6.

Grupp 14: K. Lagerqvist, SASS 6^{1/2} poäng (till kl. M), H. Bengtsson, Solna SK 6^{1/2}, O. Jönsson, Lönsboda SK 5^{1/2}, H. Gustafsson, Sandvikens SK 5^{1/2}.

Grupp 15: O. Svensson, Kristallens SK 8 poäng (till kl. M), H. Nilsson, Borlänge SK 6, Y. Anderberg, LASK 5^{1/2}, H. Engström, Wasa SK 4^{1/2}.

Grupp 16: E. Wilkeborg, Husums SS 6^{1/2} (till kl. M), E. Svensson, Uddevalla SK 6, T. Gannholm, Alva SK 6, Allert Kerje SK Allians, Stockholm 5^{1/2}.

Klass II

Gruppsegrare och därmed uppflyttade till klass I: Folke Andersson, Majornas SS, Ulf Kihlberg, Uppsala ASK, Per Dahmström, LASK, Stig Svensson, Kårspringaren, Ove Pettersson, Växjö, Mats Mattsson, Halmstads SS, Bengt Karlsson, Kneippbadens SK, Ronny Persson, Rockaden -62, Nyköping, Jan Olov Tillman, Tibro SK, Gustav Nilsson, MAS, Roland Brewitz, Lundby SS, Lennart Andersson, Varbergs SK, Roland Åkesson, Schack-08, G. Pettersson, Rånäs SK, Roger Hagelin, Karlskoga SK, Olle Wennerholm, Upplands Väsby SK, Stig Johansson, Slottsbrons SK, Bernhard Ekstedt, SASS, Gösta Forsman, Västerås Östra SK, Bo Nyberg, Södra SS, Göte Holmberg, Norrköpings SS, Rolf Sandström, Holsunds SK, Rolf Nilsson, Malungs SK, Åke Falkbäck, Hägerstens SK, Johani Karasalo, SK Rockaden, Stockholm, Ove Nilsson, Kristallens SK, Nils Mogren, Södra SS, Karl Svensson, Vanneberga SK, Allan Cedergård, Lerums SK, Robert Danielsson, Landskrona SK, Mikael Maksymenko, Jacobsbergs SS, Tor Jäderberg, Schack 27-Kamraterna, Leif Ivansson, Arboga SK, Göte Smås, Hedemora SK, S. Årman, Vällingby SS, H. Borgsten, Skinnskattebergs SK.

Spelare, som utan att ha vunnit grupp, tagit minst 80 vinstprocent och därmed uppflyttats till klass I: Nils Lundahl, Uppsala ASK, Paul Almkvist, Karlstads ASS,

Olov Sterner presterade det ojämförligt bästa spelet i sin grupp men missade mot slutet och fick nöja sig med delat första pris. Eftersom han och Platzack spelat remi inbördes och fått samma SB-poäng, skulle enligt tävlingsbestämmelserna lottning avgöra. Överenskommelse har emellertid träffats om särspel.

Den siste gruppsegraren är Bengt Andersson, Falköping, som i sista ronden upphann ledande John Ljungberg, Hälsingborg, och passerade denne på SB-poäng. Det hela var märkligt. Ljungberg, som stod sämre mot Söderberg, lyckades genom utmärkt försvarsspel nå remi, medan Anderssons ställning var totalförlamad i hans parti mot Burehäll. Den senares stryka brukar vara förberedelser för genombrott. Nu offrade han pjäs, vilket troligen inte var något avgörande fel, spelade sedan fel och förlorade. Berndt Söderberg var förhandsfavorit i denna grupp men slutade på femte plats.

I Ljungqvists grupp gjorde G. Svensson, Skänninge, en fin prestation genom att obesegrad bli tvåa på 9^{1/2} poäng, en slut-siffra som ofta räcker till seger.

Över 20 nya mästare korades ur klasserna I och J och vi fick ytterligare mel-

Gunnar Högberg, Hägerstens SK, T. Isaksson, Piteå SK.

Juniorklassen

Finalgruppen: Juniorsverigemästare 1967 Axel Ornstein, Malmbergets SK 4½ poäng av 5 möjliga, 2) Ulf Andersson, Arboga SK 4, 3—4) Mats Hylén, Årsta SS och Anders Wigren, Lunds SK 2½ (remi inbördes, samma SB-poäng), 5) Ingvar Gannholm, Alva SK 1, Göran Stål, Kristallens SK 1½.

Förgrupp 1: Ingvar Gannholm 7, Åke Cedersund, Kneippbadens SK 6, Tomas Carnstam, Alvesta SS 6, Christer Andersson, SASS 6, Sven Rosell, HÅSK 5½.

Förgrupp 2: Göran Stål 7, Jan-Erik Sundholm, Sundsvalls SK 7, Ingvar Jonsson, Hallsbergs SS 6, Tom Ornvist, SK Rockaden, Stockholm 5½, Lars-Olov Svenson, Brömsebo-Jämsjö SK 5½.

Förgrupp 3: Anders Wigren 8, Jaan Tammert, SASS 8, Staffan Milles, Kristallens SK 7, Pär Hammargren, Sundsvalls SK 6, Jan Elson, Falköpings SS 4½.

Förgrupp 4: Mats Hylén 7½, Peter Ekelund, Växjö SK 7, Dan Olofsson, SK Rockaden, Stockholm 6½, Torsten Wästfeldt, Schackkamraterna Solna 6½, Åke Lundkvist, Kristallens SK 6.

Förgrupp 5: Axel Ornstein 7½, Kennet Jessen, Kristallens SK 7½, Bengt-Olov Andersson, Hallsbergs SS 6, Hans Friberg, SK Kamraterna, Trollhättan 6, Gunnar Hedin, Farsta ASK 5½.

Förgrupp 6: Ulf Andersson 7, Christer Nicklasson, Hägerstens SK 6½, Nils Gustav Reman, SK Rockaden, Umeå 5½, Robert Danielsson, Kristallens SK 5½, Sune Larsson, SK Fenix 5½.

Damklassen

1) Florence Assmundsson, Stockholms SS 4 poäng, 2) Naima Johansson, MAS 3, 3) Vega Persson, SK Enskede-Pjäsen 3, 4) Gun Karlsson, SK Rockaden, Stockholm 2½, 5) Yvonne Karlsson, SK Rockaden, Stockholm 1½, Gunnel Olsson, LundbySS 1.

Oldboysklassen

1) G. Lenning, Schack 27-Kamraterna 7 poäng av 9 möjliga, Sigfrid Lösnitz, Schackamatörerna 6½, Sven Lundin, Schackamatörerna 6, J. Wahlstedt, Nyköpings ASK 6.

Blixtturneringen

Mästarklassens finalgrupp: 1) Ove Kinnmark 8 poäng av 9 möjliga, 2) Åke Olsson 7½, 3) Erik Lundin 6, 4—5) Bengt Ekenberg och Allan Werle 4½.

Finalgruppen för övriga klasser: 1) V. Swanqvist 4 poäng av 5 möjliga, 2) M. Wahlbom och Axel Ornstein 2½.

Axel Ornstein juniormästare

Årets svenske juniormästare heter Axel Ornstein. Han är född den 24 april 1952 och bosatt i Malmberget, där han går i skola och dessemellan ägnar sig åt schack i Malmbergets Schacksällskap.

Som sig bör gillar 15-åringen angreppsspel — flera av hans partier i årets SM bär vittne om det. Han spelar djärt och fantasifullt och han har redan ansenliga teoretiska kunskaper, också i slutspelskonsten, något som han fick tillfälle demonstrera i det avgörande finalpartiet mot SM-tvåan Ulf Andersson.

Med tanke på de begränsade träningsmöjligheterna i Malmberget är Ornsteins framgångar anmärkningsvärda. Men han sysslar även med korrshack och studiekomposition, och han drar sig inte för långa resor söderöver för att få möjlighet att tävla. Om hans energi vittnar t.ex. Falköpings-SM, dit han tog sig en bit på vägen på cykel. JSM i Malmö gav honom förstaklasstiteln efter en andraplacering på 80% i en av grupperna. I Norrköping i höstas var han inblandad i toppstriden i yngre gruppen av Skolungdomens och kom fyra (segrare Anders Wirgren, en annan av årets JSM-finalister). Ungdomskommitténs tävling för förstaklassjuniorer i Sundsvall i påsk blev en motgång för Ornstein, som startade fint men föll tillbaka mot slutet.

Men skam den som ger sig. Vår "son av midnattssolen" kom igen och fick sitt verkliga genombrott i sommarens juniormästerskap. För sina jämnåriga är Axel Ornstein ett fint exempel på vart man kan nå med viljestyrka och målmedvetet arbete.

Kvalificeringsgrupperna

För första gången prövades i årets JSM systemet att spela kvalificering och final i ett svep. Det har säkert sina fördelar, bl.a. ur propagandasynpunkt. Men deltagarantalet minskade något, kanske främst för att juniorernas resor ej kunde samordnas med seniorernas. Fler distrikt och föreningar borde göra som t.ex. Arboga och Lund, varifrån man kom med manstarka trupper och egen reseledare. Sammanlagt startade 92 juniorer, fördelade på sex Monrad-grupper.

Grupp 1: Stor säkerhet visade gruppsegraren, som bär det inte bara på Gotland välkända namnet Gannholm, i detta fall Ingvar. Han vann med en hel poängs marginal före sina tre huvudkonkurrenter och förlorade inte något parti. Till de besegrade hörde trean Tomas Carnstam och femman Sven Rosell. Tvåa blev Kneippbadens Åke Cedersund på bättre Sonneborn

efter remi mot Gannholm och vinst mot Carnstam som i sin tur besegrade fyran Christer Andersson och Rosell. "Gannholms försvar" friade triumfer i gruppen men höll inte lika bra i finalen.

Grupp 2: Göran Stål, förstaklassare och kristallare från Stockholm, är en fighter, som tog hem gruppen knappt före Sundsvalls beprövade Jan-Erik Sundholm. Monrads system har sina vändor. En inledande förlust mot Nils-Göran Nilsson medförde att Sundholm därefter mest fick möta spelare som placerade sig på undre halvan. Det hjälpte sedan inte att han i en stark spurt slog både ettan Stål och trean Ingvar Jonsson, Hallsberg.

Grupp 3: Här blev det en sällsynt hård affär mellan skolmästaren Anders Wirgren, Lunds SK, och det nya stjärnskottet från SK Sass i Stockholm, Jean Tammert. Efter inbördes remi i andra ronden följdes de åt som skuggor och toppade till slut gruppen, båda på fenomenala 8 poäng av 9 möjliga. Sonneborn-Berger var oblid mot Tammert, som dock fick någon tröst i uppflyttning efter 80%-regeln. Staffan Milles, Kristallen, var en positiv överraskning, under det att storfavoriten Pär Hammargren, Sundsvall, aldrig riktigt hämtade sig efter en knock down mot Tammert i ett fruktansvärt tidsnödsdrama.

Grupp 4: Ej märkbart tyngd av sin förstaklasstitel gick Åstorps Mats Hylén in på första plats med betryggande marginal efter en hård spurt i de sista fyra ronderna, då han tog lika många poäng. Men gruppen hade många andra intressanta spelare, som säkert snart kommer igen. Tvåan Peter Ekelund, Växjö, förlorade bara ett parti (mot Hylén) men slog Dan Olofsson, Rockaden, och Torsten Wästfeldt, Schackkamraterna, Solna. Olofsson blev trea bl.a. efter en meriterande seger över Hylén.

Grupp 5: Ornstein, blivande segerherre i finalen vann sin grupp knappt på trekvarts SB före löftesrike Kennet Jessen, Kristallen. Avgörande blev mötet Jessen—Ornstein, där Ornstein briljerade i ett trevligt parti. Jessen tog förstaklasstiteln på 80%. Hallsbergs hyperfarlige Bengt-Olov Andersson halkade efter i starten men gjorde sedan ett "staket" med seger bl.a. mot Ornstein och kom trea. En fin tävling gjorde också fyran, Trollhättans Hans Friberg.

Grupp 6: Arboga har som bekant en nagande god toppman i Ulf Andersson, som infriade förväntningarna — mot slutet dock starkt hotad av 13-åriga Christer Nicklasson, en framtidslirare från Hägerstens SK. Christer slog Ulf i näst sista ronden. Nils Gustav Renman, Umeå, kom starkt och blev trea före Kristallens Danielsson.

JSM-finalen

För att kora juniormästaren medger inte tiden mer än en koncentrerad enkelrondig turnering mellan de sex gruppsegrarna. Varje hel- eller halvpoäng är alltså dyrbar. Redan i första ronden möttes Ulf Andersson—Ornstein. Partiet utmynnade i ett dubbelt tornslutspel, där Ornsteins aktiva tornställning till slut fällde utslaget. I samma rond delade Hylén—Wirgren poängen. Gannholm vann efter avbrottet mot Stål, som strax före tidskontrollen stod på vinst men kostade på sig ett försvarsdrag för mycket.

I rond 2 hade Ornstein på nytt svart, nu mot Wirgren, som dukade under för ett förödande angrepp. Efter exakt försvar kunde Ulf Andersson gå till motattack med två pjäser för torn och besegra Gannholm. Hylén gjorde processen kort gentemot Stål, som förlorade pjäs. Tredje rondens möte Ornstein—Gannholm avgjordes också genom pjäsvinst för den förre, men då hade Gannholm redan stora hål i sin stonewall. Efter en felmanöver av Stål förlorade denne mot Wirgren, som blev två bönder över. Ulf Andersson besegrade Hylén, vars armé desorganiserades efter ett felaktigt försök till pjäsfångst.

I näst sista ronden inträffade en "cause célèbre" — Hylén kom över timmen försent och Ornstein fick hela poängen. Tid och tävlingsbestämmelser medgav ingen kompromiss. Stål förlorade kvalitet och försökte rädda sig med desperata offer mot Ulf Andersson, som dock inte gav någon pardon. Wirgren hade inga svårigheter mot Gannholm, sedan denne tvungits offra pjäs för två bönder. Och så var det redan slutrond med Ornstein som juniormästare efter en snabb remi mot Stål. Det var just vad som behövdes, ty Ulf Andersson vann på nytt genom ett påpassligt kungsangrepp mot Wirgren. Gannholm gjorde ett sista försök med sitt specialvapen, men Hylén satte sin lit till löparparet och bärgade en seger, som placerade honom på exakt samma poängnivå som Wirgren, båda med vinst och förlust mot samma motståndare.

Slutställning: 1) Ornstein 4½, 2) Ulf Andersson 4, 3—4) Hylén och Wirgren 2½, 5) Gannholm 1, 6) Stål ½.

Finalisterna överhopades med priser. Alla fick rakapparater — de bör ju komma till nytta om några år... Ornstein begåvades dessutom med en skivspelare och hopp om en hägrande Hollands-resa. Inbjudan till ett norskt träningsläger i augusti gick till Hylén, sedan Wirgren förlorat på lottdragning och Ornstein och Ulf Andersson avstått.

I junior-SM korades fyra nya mästare: Ornstein, Ulf Andersson, Hylén och Stål

— ett tillskott som kommer att göra vår mästarclass gott. Därtill upphöjdes fyra färska förstaklassare: Gannholm, Jessen, Tammert och Wigrén. Ett fint facit av en spännande tävling!

Lars Bäckström

Ungdomsschack

Brev från Riga

Till 50-årsminnet av oktoberrevolutionen hade Sovjetunionens Schackfederation anordnat en stor internationell juniorturnering i Riga mellan 21 maj—7 juni. Som Sveriges representant infann jag mig där — jämte 8 andra europeiska samt 5 ryska juniorspelare.

I den föredömligt arrangerade turneringen visade det sig som väntat att en ryss skulle vinna, nämligen Balasov. Hans säkra men ändå kombinationsrika spel kom att fälla utslaget gentemot tvåan Kuprejtshick (även han från Sovjet) som anlade sina partier på en mera taktisk basis. Av de övriga spelarna kan nämnas Gizdavu (Rumänien) och Espig (Västtyskland), som båda visade ett löftesrikt spel. Espig är trefaldig västtysk juniormästare samt sexa bland seniorerna i Västtyskland.

Resultatlista: Balasov (Sovjet) 11, Kuprejtshick (Sovjet) 10½, Gizdavu Rumänien) 8½, Espig (Västtyskland) 8, Lubojevic (Jugoslavien) 7½, Grigorjan (Sovjet) 7, Bokucava (Sovjet) och Kende (Ungern) 6, Atanasov (Bulgarien), Kirpicnikov (Sovjet) och Saufelberger (Schweiz) 5½, Liljedahl (Sverige) 5, Sirkiä (Finland) 4 och Everaert (Belgien) 1.

Jag spelade remi mot ryssarna Grigorjan, Bokucava och Kirpicnikov samt vann över Saufelberger, Sirkiä och Everaert. I den avslutande blyxtturneringen belade jag tredje plats efter Kuprejtshick och Kende.

Som en liten kuriositet i turneringen kan nämnas, att Sirkiä hade en halv poäng när fem ronder återstod, men genom tre segrar och en remi (och han hade även i sista ronden ett bra spel mot Balasov men förlorade) tog han hem ett uppsatt spurtpris, så han visade prov på den berömda finska sisun.

Ett prov på Balasov spelstil: *Balasov—Atanasov: 1. d4 d5 2. c4 d×e4 3. Sf3 Sf6 4. e3 g6 5. L×c4 Lg7 6. Sc3 0—0 7. e4 c5 8. d5 Da5 9. Ld2 a6 10. 0—0 Dc7 11. e5 Se8 12. d6 e×d6 13. Sd5 Dd7 14. Sb6 Dc6 15. Db3 Ta7 16. S×c8 D×c8 17. e6 b5 18. e×f7 Ta×f7 19. Le6 c4 20. De3 Db7 21. Sg5 Lh6 22. S×f7 L×e3 23. S×d6† Kg7 24. Lc3† Uppg.*

Mitt parti mot Everaert, där jag hade svart, fick ett intressant slut. Efter 25 drag var ställningen följande:

Liljedahl

Everaert

25. c4 Ld6 26. g3 T×g3†! 28. Kf1
På 27. h×g3 kunde ha följt 27. — L×g3
28. Dg2 Lh2† 29. Kh1 T×g2 30. L×g2 Dg3
jämte Dh4 med lätt vinst för svart.
27. — Th3 28. T×b3 T×h2 29. De3 Le5!
Ej 29. — Lf4 för 30. T×b7!
30. Se2 La6 31. Dc1 (?) Dd8 32. De3 Dh4!
33. D×c5† Lc7 34. Td1 L×c4!
Med hotet 35. — L×e2 36. L×e2 Th1
matt.
35. Te3 Df2 matt.

Lennart Liljedahl

Juniornas sommarläger på Hemlingbystugan

Strax söder om Gävle har Skid- och fri-luftsfrämjandet sin modernaste anläggning, Hemlingbystugan. Här samlades den 23—30 juni arton pigga schackjuniorer för en veckas träning i schack och idrott. De kom från Norrland, förstås, och från alla lands-ändar ned till Skåne i lagom blandning. De flesta fortsatte efter lägret till JSM i Stockholm, där många sedermera återfanns i prislister.

Inte minst gällde det lägerretan Jaan Tammert från SK Sass som skulle erövrta en förstaklasstitel. På lägret vann han de flesta träningsmatcher och den genomgående blyxtturneringen.

Lägret bjöd på förstklassig schackinstruktion med sådana lärare som Erik Lundin, Berndt Söderborg och K. G. Dahl. Ett strålande exempel på hur man förenar spelstyrka och kondition är förresten "Ludde" med fina värden också på testcykeln. Han delade med sig av sitt rika vetande och hann också med att ge simultan. Generöst nog beviljade han ibland juniorerna extra "betänkevarv", och det förklarar kanske varför lägret i alla fall lyckades ta 4 poäng mot Lundins 14. Till de lyckliga segrarna hörde lägrets yngste, Gunnar Persson från Degerfors, 13 år.

Söderborg är den borne schackpedagogen. Egentligen är det otroligt hur mycket av strategins väsentligheter han under tre dagar förmedlade till lägerdeltagarna — det var en framställning som gick på djupet, och lita på att åhörarna var helskärpta hela tiden! K. G. Dahl, läger veteranen, bidrog också föredömligt till instruktionen — för att strax därpå börja sin segermarsch genom en av mästargrupperna i SM.

Om programmets tyngdpunkt låg på schack, försumrades iggalunda idrotten. Per Ola Nordin, gymnastiklärare från Bollnäs, tog juniorerna med på de special-

byggda stigarna runt Hemlingby, det blev en fotbollsserie, utflykter till Valbo Sportcentrum, "vetenskaplig" konditionstestning och mycket annat. Med goda råd i dietfrågan m.m. vakade i bakgrunden Ake Svensson. Hemlingbystugans populära intendent, sekunderad av trevlig personal. På en sådan gård måste alla helt enkelt trivas!

Det var ungdomskommitténs tionde träningsläger. Många ser nog redan fram mot nästa sommar och ett nytt läger, kanske på frisksportarnas Stensund inom lagom räckhåll för JSM i Norrköping.

L. B-m

Lennart Asplund vann JVM-kvalet i Kalmar

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	poäng
1. L. Asplund, Sunne SS	—	0	1	0	½	1	1	1	1	1	6½
2. J. Ivarsson, Degerfors SS	1	—	1	0	0	½	½	1	½	1	5½
3. P. I. Helmertz, Malmö AS	0	0	—	1	1	½	½	1	1	½	5½
4. Bo Jonsson, Uppsala ASS	1	1	0	—	½	0	½	1	½	½	5
5. G. Svensson, Skänninge SK	½	1	0	½	—	1	½	½	0	1	5
6. G. Törnered, Kalmar SK	0	½	½	1	0	—	½	0	1	1	4½
7. L. Lindroos, Sundsvalls SK	0	½	½	½	½	½	—	½	½	½	4
8. S. Olausson, Hälsingborgs SS	0	0	0	0	½	1	½	—	1	½	3½
9. N. Thörnblom, Hägerstens SK	0	½	0	½	1	0	½	0	—	½	3
10. T. Liljeros, Krist. SK, Sthlm	0	0	½	½	0	0	½	½	½	—	2½

I den mest omfattande och hårdaste uttagningstävling som ungdomskommittén någonsin anordnat, utgick Sunne Schacksällskaps 18-åriga stjärnspelare Lennart Asplund som segrare. Han får därmed representera Sverige i juniorvärldsmästerskapet, som spelas i augusti i Israel.

JVM-kvalificeringen arrangerades med god hjälp av Kalmar Schackklubb och Södra Smålands Schackförbund i Kalmar den 11—17 juni. Till tävlingen hade man kallat samtliga juniorer tillhörande landsförbundets mästarclass, födda tidigast den 1/9 1947 (VM-åldern). Kategorin omfattade före SM elva spelare, och av dem kunde glädjande nog tio man ställa upp — uttagningen måste alltså betecknas som i hög grad representativ.

Turneringen blev mycket spännande, och ingen visste före sista ronden vem som skulle stå som segherre. Första ronden fick ett originellt resultat — remi i samtliga partier. Men det var inte fråga om salongsremier. Partier Asplund—Svensson utmynnade t.ex. efter våldsam tidsnöd i en ställning, där svart måste remisacka sedan vit gett damen och vandrat ned till förvandlingsfälten med kung och två bönder i släptåg.

I andra ronden förlorade Asplund mot Jonsson, som kallblodigt redde upp knutarna och behöll material efter det motståndaren iscensatt ett häftigt men för tidigt angrepp. Asplund tog skadan igen i tredje ronden, då Helmertz' drake omkom i en bondestorm med pjäsoffer. Temat återkom med variationer i rond 4, men nu var det Olausson som dukade under för Helmertz. Samtidigt var värmlänningarna Ivarsson—Asplund invecklade i en sevärd slutspelsduell, där Ivarsson först fick mobila bönder och kunde avgöra snyggt.

Efter fjärde ronden segrade Ivarsson och Jonsson med flaggan i topp. På 3 poäng delade de ledningen före Helmertz och Svensson på 2½. Asplund hade bara 1½, men nu inledde han en formidabel långspurt, som skulle ge honom fem segrar på fem partier. Första offret var Liljeros, som Asplund besegrade i ett vackert modellangrepp med såväl pjäs- som damoffer. Efter att ha tillfogat Thörnblom nederlag i sjätte ronden, mötte Asplund i sjunde Törnered. I en klar remiställning och utan att vara i tidsnöd glömde plötsligt Törnered klockan till hemmapublikens stora förtvivan. 1—0 till Asplund — men en god spelare skall som bekant ha tur ibland...

Påtagligt sporrade av denna oväntade

knäck fortsatte Asplund att vinna, först mot Olausson och i sista ronden mot svår-fjällade Lindroos, som förgäves ansträngde sig att få sin nionde remi — han hade ju dittills lyckats med åtta!

Asplunds huvudkonkurrenter Ivarsson, Helmertz, Jonsson och Svensson hade alla sina downperioder under turneringen senare hälft och halkade därför ohjälpligt efter. Helmertz satte allt på ett kort i sista ronden mot Ivarsson och försökte efter berömt mönster slå igenom med avbytesvarianten i spanskt. Ivarsson svarar följdriktigt med snabb pjäsutveckling och kan redan efter sju drag hota matt eller stor materiell vinst. Segern i det inbördes mötet ger därmed Ivarsson andra platsen före Helmertz på lika poäng.

Svensson förlorade i sista ronden något överraskande mot Thörnblom, som dessförinnan varit utan helpoäng. Jonsson visade fin klass genom sin bedrift att slå både turneringssegraren och tvåan. Han kom därmed fyra på 22,75, Sonneborn före Svensson på 22,0. Törnered tog 50% och kanske hade fått mer om han inte råkat ut för den snöpliga händelsen i rond 7. Lindroos' debut i det här hårda gänget var nog inte heller ett misslyckande. Däremot gick det mycket sämre än väntat för Olausson med tanke på hans plats i toppen av juniorlandslaget. Thörnblom och Liljeros föreföll den här gången helt ur slag.

Så tåliga hederspriser från Södra Smålands SF och Kalmar SK tillföll Asplund och Ivarsson. Två elitprestationer av denna kaliber betyder en stor framgång och uppmanträn för värmländskt juniorschack. Det förefaller nu klart att också Ivarsson med mecenaters stöd kan fara till Israel som Asplunds medhjälpare och sekundant. En fin kombination! Men tyvärr ser det ut som om det bara blir ett halvt VM — det politiska läget kastar sin skugga över tävlingen, som kanske blir utan östeuropeisk representation. Med spänning avvaktas rapporter från Jerusalem.

Lars Bäckström

Omslagsdiagrammet

Ställningen på omslaget uppkom i ett parti från kvalificeringsturneringen för junior-VM i Kalmar, juni 1967. Lennart Asplund, Sunne, hade vit mot Tommy Liljeros, Stockholm. Vi återger partiet från början:

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 a6 6. Lc4 b5 7. Lb3 Lb7 8. f3 Sd7 9. 0—0 Sc5 10. Le3 e6 11. De1 Le7 12. Td1

Dc7 13. Kh1 0—0 14. Dg3 Kh8 15. Sc2 Tfd8 16. Sg1 Tac8 17. Sh3 Sh5 18. Dg4 g6 19. Sg5 Lf8 20. Dh3 Sf6

Efter ett äventyrligt spel av svart, som försummat det logiska avslaget på b3 och dessutom försvagat sin kungsställning, är vi nu framme vid diagramställningen. Asplund fann följande fina vinstforcering: 21. Sxb5! axb5 22. Ld4 e5

Tvunget, ty på 22. — Lg7 följer 23. Lxf6 jämte Dxb7 matt. Svart blir nu bestraffad för att han inte i tid slagit på b3. 23. Sxf7! Kg7

Svart kunde här försökt 23. Dxf7 för att ge damen för tre lätta pjäser, men efter 24. Lxf7 cxd4 25. Lxg6 har han en uppriven kungsställning och har förlorat tre bönder.

24. Lxc5 dxc5 25. Db6! Kg8 26. Txd8 Txd8 27. Sxd8† c4

Eftersom den vita damen står i slag liksom Sd8 och Lb3 är instängd, ser det nu ut som om svart kan rädda sig med två lätta pjäser för torn. Men det finns ännu en poäng kvar i vits kombination:

28. Dxf8! Kxf8 29. Se6† Ke7 30. Sxc7 cxb3 och svart gav samtidigt upp.

DÖDANDE FÄNGSLING

I mästar-klassen vid SM i år uppkom nedanstående ställning i partiet mellan gruppsegraren Gunnar Carlberg, Eskilstuna (svart) och Bengt Bogeström, Stockholm. Ställningen är känslig. Vit hotar inte bara Lxg6† utan också det obehagliga Te2.

Det följde illistigt 22. — 0—0—0 23. Lxg6? Df6 24. Le4 c5 25. g3 (25. c4 cxd4 26. Lxd4 De7 och nu går inte 27. Lxa7 för 27. — Da3† och efter 27. Lxe3 fxe3 28. Dxe3 Da3† är vits ställning helt hopplös) cxd4 26. Txd4 Kb8! 27. Lxb7 Lc8! och vit gav upp efter ytterligare några drag.

Dragoslav Andric:

Avgörande ögonblick i Moskva

Även om Moskva-turneringen inte helt och fullt fick den starka sammansättning man avsett (det brukar bli så med de verkliga toppturneringarna), så framstår den i alla fall som en av de allra förnämsta turneringarna i modern tid. Världsmästaren var med, likaså två exvärldsmästare, och därtill åtta deltagare i tidigare kandidat-turneringar. Av de återstående sju har sex redan deltagit i interzonalturneringar eller kvalificerat sig för den nu förestående.

Beträffande namn som saknas i startlistan, så har vi fått en förstahandsinformation av ledarna i den ryska federationen i samband med matchen Jugoslavien—Sovjet för inte länge sedan.

På tal om Botvinnik säger de, att "han är mycket upptagen med sitt vetenskapliga arbete". Man kan bara hoppas, att vetenskapen vinner lika mycket på hans frånvaro som schacket förlorar på den.

Fischer och Reshevsky har båda förklarat sig redo att stå upp, men endast på speciella villkor. Det var här inte fråga om några extra honorar, utan särskilda bestämmelser genom vilka de skulle slippa att spela på fredagar och lördagar. Arrangörerna hade en del mindre viktiga skäl för att säga nej (turneringen skulle förlängas cirka en vecka, vilket i sin tur skulle inverka störande på den förestående matchen mot Jugoslavien), men det avgörande skälet för avslag var, att ryssarna inte önskade skapa ett prejudikat av detta slag. Eftersom detta var känt i förväg, så kan man undra, om de två stormästarna överhuvudtaget hade några allvarliga planer på att packa sina resväskor.

Larsen och Olafsson var inbjudna, men de tackade nej. Ryssarna förklarade inte varför, så man får väl antaga att de båda spelarna inte angett några särskilda skäl för sina avböjanden.

Kortinoj, "stormästarnas stormästare", deltog vid tidpunkten för Moskva-turneringen i en starkt besatt men mindre viktig turnering i Leningrad. Eftersom han bor i Leningrad, ansåg han det vara sin plikt att stå upp i turneringen där, men han förklarade också, att det var ett misstag från arrangörernas sida att de båda tävlingarna kom att sammanfalla.

Allt för enkelt för Tal!

När man studerar partierna från Moskva, så finner man en hel del beundransvärda

kombinationer. Låt oss börja med några drag som väcker förvåning. I den fjärde ronden samarbetade Tal och Gligoric i ett dubbelt misstag. Båda stormästarna hade eftersträvat nedanstående ställning, vilken uppkom efter ett dambyte på g2:

Tal hade vit och var vid draget. Han kunde slå Gligorics löpare på g2, men i så fall står sedan hans löpare på f4 i slag. Exvärldsmästaren, berömd för sin förmåga att finna oväntade poängar just på slutet av långa kombinationer, förbiser nu den annars närliggande möjligheten att likvidera Sg6 och därmed vinna Lg2 i två drag genom 24. Sxg7 (med angrepp på Te8) Kxg7 25. Lxg6 och svart har förlorat en pjäs. Tydligt var Tal inte hågad att ta en så kort kombination i beaktande (eller var kanske Gligoric felbedömning smittsam?) — i varje fall försökte han 24. Lxh6? i stället, med en intressant vändning som följde: 24. — Lxh6 25. Sxh6† Kg7 26. Sf5† Kf6 27. Kxg2 (En pjäs över i alla fall?) d3! (No, sir!), och snart nog kom man överens om remi.

För invecklat för Bilek!

Men Tal fick ersättning för detta, just då han mest behövde en smula tur. Han berättar, att när han spelade sitt sista drag här (Sc6—c7) så hade han beaktat vits möjlighet att offera damen och befarade med tanke på detta, att det skulle bli ett sorgligt slut för svart.

Inledningen är tydlig nog — 22. T×e4!! S×f5 23. T×e8† Lf8 — men Bilek kunde inte besluta sig för detta, eftersom han räknat endast med de otillfredsställande konsekvenserna av 24. Sf×d4 Sd6 etc. Men det var ett annat drag här som bekymrade Tal, nämligen 24. Se5!! (hotar både 25. Sd7 och 25. T×f8†) Dc7 (enda draget) 25. L×b7, och nu efter 25. — D×b7. 26. Sbc5 Dd5 27. Scd7 h6 28. S×f8 kan svart inte slå den vita löparen på g5 på grund av det subtila hotet 29. Sfg6† Kh7 30. Th8 matt! I stället för 25. — D×b7 kunde svart bjuda längre motstånd med 25. — h6, men även i det fallet såg Tal en vinstfortsättning för sin motståndare, nämligen 26. Ld5 Sd6 27. Ld8 Dc8 28. S×f7 S×f7 29. S×d4 Dd7 30. Lc6! och vit vinner med 31. Le7.

Bilek valde (från diagramställningen) 22. L×e7, vilket gav Tal den oväntade chansen att själv göra ett stort skådespel: 22. — g6! 23. Dh3 d×c3!! 24. T×e4 (eller 24. L×d6? D×f2† 25. Kh1 D×e1† etc.) c×b2!!! 25. Te1 T×e7 26. Tb1 a4 och svart vann efter en del inexaktheter från Bileks sida.

Utän ord

I Moskva spelades ett parti, som talar för sig själv, eftersom det inte förekom några särskilda kombinatoriska varianter. Kan ni se en världsmästare där? Vi ger svaret efter partiets slut.

1. c4 g6 2. d4 Sf6 3. Sc3 Lg7 4. g3 c5 5. d5 d6 6. Lg2 0—0 7. Sf3 Sa6 8. 0—0 Sc7 9. a4 Tb8 10. Se1 b6 11. Tb1 a6 12. Sc2 b5 13. a×b5 a×b5 14. Se3 Sg4 15. S×g4 L×g4 16. Dd3 b×c4 17. D×c4 Tb4 18. Dd3 Dd7 19. Ta1 Tfb8 20. Ta7 Dd8 21. h3 Ld7 21. Ta2 Sb5 23. Te1 Tb3 24. Ld2 Sd4 25. e3 Lf5 26. e4 Ld7 27. Lc1 Lb5 28. Dd1 Lc4 29. Ta1 T3b4 30. Ta3 Lb3 31. Dd2 Db6 32. Lh1 Tc4 33. e5 d×e5 34. d6 D×d6 35. Ta7 Sc2 36. Sds Td4 37. S×e7† Kh8 38. S×e1. Uppg.

Petrosian hade vit, Gligoric svart.

Kan ni svara på det?

På tal om Petrosian, så skall vi visa hur han som svart remiserade mot den bulgariske stormästaren Bobotsov: 1. c4 Sf6 2. Sc3 e6 3. Sf3 d5 4. d4 c5 5. c×d5 S×d5 6. e3 Sc6 7. Ld3 Le7 8. 0—0 c×d4 9. e×d4 0—0 10. Te1 Sf6 11. Lg5 b6 12. De2 Lb7 13. Tad1 Sb4 14. Lb1 Tc8 15. Se5 Sbd5 16. Td3! La6 17. S×d5 S×d5 18. L×e7 D×e7 19. Th3! L×e2 20. L×h7† Kh8, och remi genom evig schack.

Många spelare undrar alltså, varför Petrosian inte med 17. — e×d5! försökte visa att vits kvalitetsoffer var omotiverat, t. ex. 18. L×f6 L×f6 19. Th3 L×e2 20. L×h7† Kh8. 21. Ld3† Lh4! etc.

Ännu mera mystisk blir saken därigenom att Petrosian valde samma variant i en senare rond — nu som vit för omväxlings skull — och följde den ända till 15. Se5. Men hans moståndare — Najdorf — visade inte något teoretiskt intresse för varianten i fråga och föredrog att avvika med 15. — Sfd5. På så sätt är nu två frågor obesvarade, förutsatt att man inte tolkar Petrosians variantval som någon slags psykning, utan tror att han verkligen hade förberett någon förstärkning av Bobotsovs linje.

Egendomlig slutspelsstudie

Ställningen i nedanstående diagram uppkom i partiet Keres—Portisch efter vits 47:de drag. Man har intrycket av att vits spel kollapsar här, eftersom svart inte bara kan vinna b-bonden med 47. — S×b2 48. S×b2 L×b2 utan sedan också vinna a-bonden. Men överraskande nog avstod Portisch från detta och spelade i stället. 47. — Sc5, och efter 48. Kf3 började en ny fas av hård kamp.

Nå, är det något fel på 47. — S×b2 här? Låt oss följa de båda stormästarnas tankegångar. Detta är vad som kunde hänt — och det kunde finnas i varje studiesamling:

47. — S×b2 48. S×b2 L×b2 49. Kd2 L×a3 50. Kc2!

Svart kan nu byta på b4, men kan då — med två sunda merbönder — ändå ej hoppas på vinst! Ty efter 50. — L×b4 51. c×b4 gör vit bara väntedrag med kungen på c2 och c3, och om svart försöker g5, så följer förstas g3. Och utan avbytet på b4 kan svart inte heller uppnå något, eftersom springaren inte kan drivas bort från b4, t.ex.: 50. — Kc5 51. Sa6† Kb6 52. Sb4 Ka5 53. Sc6† etc. Också den tredje glimten av hopp — 50. — Ke6 51. Kd2 Lb2 52. Kc2 a3 försvinner efter 53. Sa2! och springaren trar var glatt fram och tillbaka mellan a2 och b4. Och tydligen leder inte heller 47. — L×b2 till någonting efter 48. S×b2 S×b2 49. Kc2 etc.

Stein den förskräcklige

Våra avslutande ord må tillägnas segraren i denna stormästarturnering, Leonid Stein, tre gånger Sovjetmästare (varav två gånger i följd) och nuvarande innehavare av titeln. Ett litet faktum, som hör till varje samling av schackkuriosa, borde räcka till för att illustrera hans ställning bland stormästarna i drag, även om vi för ögonblicket bortser från hans senaste resultat: mot en stormästare av Gligoric styrka och erfarenhet leder han med 8—0!

En anekdot, som indirekt berör honom, är alltså om omlopp bland en del schackskribenter. Knappt 20 minuter hade gått efter det sista rondan i Moskva börjat, då en dånande applåd hördes i pressrummet. Var det möjligt att ett parti redan var avgjort? Tidningsmännen rusade in i spelsalen för att se vad som hänt — men endast för att finna, att anledningen till applåden var Bronsteins första dra mot Stein. Det var annars ingenting särskilt med det draget, bara det att det kom efter 20 minuters betänkande. Efter partiet tillfrågades Bronstein, varför han hade använt så mycket tid just på sitt första drag, och han svarade: ”Jo, ni förstår, jag gick in för att undvika remi, så jag försökte tänka ut en riktig plan.”

Utlandet

Basel Segrare i det schweiziska mästerskapet blev Edwin Bhend efter särspel med Edgar Walther.

Bern Under tiden 30 sept.—7 okt. spelades den andra internationella turneringen i Bern. Tio ronder Monrad med förgrupper. Deltagarantalet högst 36. Spelberättigade är mästare och mästarkandidater. Startavgift inkl. bankett Fr. 30. Priser: 1. Fr. 600, 2. Fr. 450, 3. Fr. 300, 4. Fr. 200 o.s.v. Anmälan och information: Schackklub Bern, Kramgasse 10, Bern, Schweiz.

Leysin I Sexnationers-turneringen segrade Västytskland med 13 poäng. Laget utgjordes av Unzicker, Darga, Schmid och Beser. Därefter placerade sig: Spanien 11, England 11, Holland 10, Österrike 8 och Schweiz 7.

Moskva Den traditionella stadsmatchen mellan Moskva och Leningrad slutade med seger för Moskva med 25½—10½. Vid första bordet vann Smyslov mot Kortjnoj i båda partierna.

San Juan (Puerto Rico) I en internationell Monradturnering här hegrade Robert Byrne med 6½ poäng före Zuckermann 6.

Sebad Budva (Jugoslavien) Sovjet vann den traditionella landskampen mot Jugoslavien, där även damer och juniorer deltog, med 43½—28½. En nyhet denna gång var att seniorerna, sex från varje nation, spelade en fullständig turnering inbördes. Resultatet blev: Kortnoj 8 (av 11), Gligoric och Tal 6½, Geller, Gipslis och Bukic 6, Taimanov, Bogdanovic, Ciric och Ivkov 5, Minic 4½, Suetin 2½.

28 — Tfs

Sofia Segrare i det bulgariska mästerskapet blev Bobecov med 8½ av 10 före Raduloc, Chinkov och Orev, samtliga 7½.

Stettin Segern i det polska mästerskapet delades mellan Doda och Sliwa, som båda nådde 11 poäng. Närmast placerade sig Schmidt 9½, Filipowicz 9.

Tunis Av de 24 platerna i den interzonala turneringen i Tunis är nu alla utom en besatta. Den återstående platsen intogs av segraren i sarspelet Uhlmann—Matulovic. Turneringen kommer att innefatta 18 stormästare och blir den hittills starkast besatta interzonturneringen.

Bobotsov sensationsman i Moskva-turneringen

Turneringen i Moskva kommer att gå till historien som en av 1900-talets mest välbesatta tävlingar. Det var idel stormästare i fältet, däribland världsmästaren Petrosian själv och de båda exvärldsmästarna Smyslov och Tal samt flera VM-utmanare. Segrare blev ryssen Leonid Stein, en spelare som ännu inte gjort sig gällande i VM-sammanhang, men med tanke på hans tre segrar i sovjetmästerskapet blev hans triumf knappast någon överraskning.

Något av en sensation blev däremot bulgaren Bobotsovs placering i klungan närmast efter segraren. Han vann tre partier och remiserade i de övriga — ingen förlust! — och samma resultat gjorde Gipslis, Sovjet. Endast dessa båda blev obesegrade. Stein förlorade ett parti (mot Gheorghiu), vann 6 och remiserade 10, Smyslov förlorade också ett parti (mot Pachmann) vann fyra gånger och remiserade tolv, medan Tal förlorade två partier (mot Portisch och Keres) vann 5 och remiserade 10. Notabelt är också att Bronstein, som skarpt kritiserade Petrosian och Spassky för remispiel i VM-matchen, nu själv uppvisade inte mindre än 13 remier. Tävlingen var mycket jämn, och endast sex spelare gjorde sämre resultat än 50%.

Slutställningen: Stein 11, Bobotsov, Gipslis, Smyslov och Tal 10, Bronstein, Portisch och Spassky 9½, Geller, Keres, Najdorf och Petrosian 8½, Gheorghiu 8, Gligoric 7½, Bilek, Filip, Pachmann och Uhlmann 6.

Eigil Pedersen:

Danmarksbrev

Resultatet från Danmarksmeisterskapet, som spelades under påsken i Vejle, har redan publicerats i TfS. Men det återstår att berätta något om turneringens förlopp. För första gången i turneringens historia spelades nu endast en rond per dag, vilket möjliggjordes genom att tävlingen utökades med två dagar. Detta skulle innebära en fördel för de äldre spelarna, men jag är inte helt säker på att det stämmer. Själv var jag mycket upplagd i starten, och jag vann de två första partierna mot så goda spelare som Jens Enevoldsen och Ole Jakobsen — därtill i god stil, men det blev mina enda vinstpartier! Med tanke på de ganska stora utgifterna — det är nu spel i 11—12 dagar och deltagarna måste själva svara för kostnaderna för hotell, måltider etc — föredrog jag att varje dag ta tåget från Århus till Vejle och tillbaka igen — en resa som tar ca en timma — och det var möjligen det som gjorde att jag fann turneringen alltför långvarig!

Nå, nu är det inte om mig som det skall skrivas i samband med mästerskapet, utan om min klubbkamrat den 26-åriga Karl Pedersen, också kallad "store Karl" eller — som man i Sverige hellre vill säga — "Karl den Store". Han var nu debutant i klassen efter att förra året ha vunnit en grupp i elitklassen. Från mästartklassen till elitklassen kom han f.ö. genom en vakans. Han råkade vara närvarande i spelokalen, då ett återbud inlämnades i sista stund. I annat fall hade han inte kommit med, ty senast han deltog i mästartklassen, i Holstebro 1964, tog han bara en halv poäng av sju möjliga! Nu fick han alltså chansen och vann elitklassen (!) och gick därmed upp i landslagsklassen. Det är inte mycket att säga som, att ingen riktigt räknade med "Store Karl" i denna klass, men det fick man nu i alla fall göra till slut!

Han gjorde en utmärkt turnering utan större misstag och var ända till sista minuten ett allvarligt hot mot Børge Andersens andra danmarksmeisterskap. Andersens större erfarenhet och enastående kallboldighet i prekära ställningar gav denne just den halvpöng som behövdes för att segra med 9 poäng mot Karl Pedersens 8½. Att notera är vidare att deras inbördes parti slutade med vinst för Andersens!

Klassen var i år svagt besatt, bl.a. saknades spelare som Svend Hamann, Sejer Holm Petersen, Brinck-Claussen, Jørn Sloth, för att nu inte tala om stormästaren Bent Larsen. Jag har ett intryck av, att alltför många av deltagarna var otillräckligt förberedda i fråga om teori. Børge Andersen medgav, att han själv var alltför negativt inställd till detta, och att en spelare som Karl Pedersen klarade sig förvånansvärt bra med "slappa" öppningar som t.ex. Steinitz-försvaret i Spanskt parti.

Nya i nästa års landslagsklass — vinnarna av de tre elitklassgrupperna — blev Frode Fihl Jensen, Köpenhamn, Sigfred From, Herning, och Ralph Kock Iversen, Århus, den sistnämnde efter särs spel med Torben Kjeldsen, Ålborg. Det blir väl inte mycket över för dem, om de starkaste spelarna ställer upp i nästa års turnering i Köpenhamn, och det gör de nog, för då gäller det uttagning till olympialaget!

Vi har haft två spelare med i zonturneringar. Svend Hamann klarade sig som väntat bäst — bl.a. därför att han tränat en del tillsammans med Bent Larson och funnit flera teoretiska nyheter, av vilka han använde en i partiet mot Gheorghiu. Sejer Holm Petersen var med i Halle och gjorde en ganska bra insats, men borde fått ut mera av de ställningar han byggde upp, men han saknade den sista "punchen".

I lagtävlingen lyckades Fredriksberg Skakforening erövra sitt första danmarksmeisterskap med 38½ poäng före Nordre Skakklub, Århus, som hade 38 (!). Nya lag i div. 1 Helsingør Skakklubb och Århus Skakklubb.

Och så har stormästaren Bent Larsen som bekant deltagit i Monacoturneringen, och har nu startat den "sista träningsturnén" före det stora interzonala slaget i Tunisien i oktober-november. Turnén går först till Dundee i Skottland, därefter till Havanna, så till Winnipeg i Canada — och därefter skulle gärna storformen infinna sig i Tunisien! Han deltog också tillsammans med de ryska stormästarna Taimanov och Flohr i den traditionella Risskov-turneringen, där Larsen vann alla partierna (en timmas betänketid för varje spelare) före Karl Pedersen, Århus, som nådde 7½ päng, och därefter följde Taimanov 7, Erik Bang, Horsens, 7, Jens Kølbaek, Århus, 7, Salo Flohr, Sovjet, och Eigil Pedersen, Århus, vardera 7, och Victor Juul Hansen, Århus, 6½.

De ryska stormästarnas besök, som varade över en månad, utnyttjades för en rad simultanföreställningar o.dyl. och här spelade Taimanov 554 partier med vinst i 469, förlust i 34 och remi i 51, vilket gör 83,90%,

medan Flohr i 593 partier vann 521, förlorade 9 och remiserade 63, vilket gör 93,20%. Dessutom spelade de båda ryssarna ett par radiopartier. Flohr vann mot Karl Pedersen och Taimanov remiserade med Bent Larsen.

INTERNATIONELLA JUNIORTURNERINGEN I ROSKILDE

Det blev en stor succé för det första Öppna Danska Juniormästerskapet, som anordnades i Roskilde 25 juni—1 juli. Tävligen, som var öppen för alla spelare, som ej fyllt 20 år, gick i 7 ronder enligt Monrads system. Sammanlagt deltog omkring 100 spelare i de olika klasserna, och representanter för flera europeiska länder hade inbjudits. I mästartklassen deltog bl.a. Fox från England samt schweizaren Schaufelberg, vilken var med i ungdomsturneringen i Riga för inte länge sedan. För Sverige spelade Stig Olausson, och han nådde 50%, alltså 3½ poäng, ett hedersamt resultat i den hårda konkurrensen.

Resultat för de bäst placerade: 1) Bo Jacobsen, Danmark, 6½, 2) Constantz Kiffmeyer, Västtyskland, 5, 3) H. Schaufelberger, Schweiz, 4½, 4) Terje Wibe, Norge, 4½, 5) Steen Fedder, Danmark, 4½.

Finlandsmästerskapet 1967 Ojanens 17:de seger

Årets mästerskapsturnering utkämpades i Helsingfors den 3—20 juni. Liksom många gånger förut segrade K. Ojanen efter övertygande spel. Endast i mitten av turneringen hade han en svagare period, vilket resulterade i förluster mot Kauranen och Lahti i sjunde och åttonde ronden. Det var en fin come back för Ojanen i mästerskapen, från vilka han hållit sig borta efter segern i 1962 års turnering. Andra priset togs av en ung mästare, J. Sorri, från den sydfinska industristaden Lahti. Han spelade mycket effektivt och har förtjänat den höga placeringen. Först i sista ronden lyckades han komma före H. Koskinen, som även gjorde en mycket lyckad come back. Han var den enda, som klarade turneringen utan förlust. Tredje till fjärde priset delades av I. Brander, som representerar det moderna dynamiska positionsspelet, och oförbrännlige I. Niemelä, som trots att han var turneringens nestor, med sin oberäknliga taktik än en gång visade sig jämbördig med ungdomen. Riktigt nöjd med sitt resultat är säkert inte L. Kanko, som i många partier spelade bort sina chanser i tidsnöd. Där emot är samma poäng en stor framgång för den unge U. Venäläinen, även han från Lahti. Omnämnas bör även R. Kauranen

från Jyväskylä i Mellersta Finland, som trots att han som invalid är svårt handikapad, klarade sig bra i sin första championattturnering, G. Kvist, som förlorade mot de 8 starkaste och vann mot hela resten utan att spela ett enda remi, och A. Lahti — även han från Lahti — som varit Sorris och Venäläinens läromästare. I nedre tabellhalvan träffar vi många kända namn, som inte denna gång riktigt lyckades att hävda sig.

Slutresultat: K. Ojanen 11½, J. Sorri 10½, H. Koskinen 10, I. Brander och I. Niemelä 9, I. Kanko och U. Venäläinen 8, R. Kauranen, G. Kvist och A. Lahti 7, S. Kaján 6½, A. Hankipohja, K. Ketola och E. Ridala 6, A. Kiviaho 4½ jämte O. Pas-tuhoff 4.

Eero Böök

Helge Hindström död

Den store finske schackledaren Helge Hindström avled i mitten av maj månad i en ålder av nära 80 år. I sitt hemland hade han under ett halvt sekel gjort stora insatser å ledande poster, och i flera perioder var han ordförande i Finlands Schackförbund. När man bildade Finlands Centralschackförbund såsom ett instrument för samarbete mellan Finlands Schackförbund och det finska arbetarschackförbundet i utländska sammanhang, koncentrerade han sin schackliga verksamhet till denna överorganisation, något som sammanhänge med hans stora intresse för Världsschackförbundets arbete. År 1957 efterträdde han den finske schackledaren Ari Ilmakunnas såsom FIDE:s vicepresident för dess andra zon. Under en period var han även Nordiska Schackförbundets ordförande. Hans intressen omfattade jämväl schackjournalistiken, och under många år redigerade han schackavdelningen i det svenskspråkiga Hufvudstadsbladet. I Finlands Schackförbund och i Finlands Centralschackförbund var han vid sin bortgång hedersordförande.

De finska schackspelarna betraktade Helge Hindström såsom en fadersgestalt. Inom Världsschackförbundet åtnjöt han vänskap, tillgivenhet och allmän uppskattning. Han var snabb till goda rådslag och förmedlade med pojkaktig iver och glädje sina synpunkter å en mångfald språk. I hans utrustning ingick nämligen en språklig begåvning av gediget slag. I festliga sammanhang var han den oförliknelige glädjespridaren, och hans trofasta maka lyssnade utan svartsjuka till en serie tal för damerna, i vilka han — för att använda ett schackligt uttryck — visade en djup kännedom om alla tänkbara varianter.

Folke Rogard

Partier

Från stormästareturneringen i Moskva

Nr 71. SPANSKT

Geller		Portisch	
1. e4	e5	2. Sf3	Sc6
3. Lb5	a6	4. La4	Sf6
5. 0—0	Le7	6. Te1	b5
7. Lb3	d6	8. c3	0—0
9. h3	h6		

Karaktäristiskt för den s.k. Smyslov-varianten. Idén framgår av svarts nästa tre drag: press mot vits Be4.

10. d4	Te8	11. Sbd2	Lf8
12. Sf1	Lb7	13. Sg3	Dd7

Mera vanligt och följdriktigt är 13. — Sa5. Svarts nyhet vars idé i vilket fall som helst verkar oklar, vederlägges nu av Geller på ett originellt men mycket effektivt sätt. 14. d×e5!

I Capablancas stil Om nu 14. — S×e5, så 15. S×e5 d×e5 16. Df3 med hotet 17. L×h6, samtidigt som den svarta damen kommer i ett utsatt läge.

14. —	d×e5	15. Sh5!	De7
-------	------	----------	-----

Svart hoppas på att kunna undvika positionell nackdel, vilket skulle bli resultatet av 15. — D×d1 16. S×f6f.

16. Sh4!

Hotar förstås Sf5 men i en del varianter också Sg6.

16. —	S×h5	17. D×h5	Sa5
-------	------	----------	-----

Detta vederlägges genast på ett synnerligen åskådligt sätt. Det enda draget var 17. — Sd8, även om det inte var närliggande — långt därifrån!

18. Lg5!!

Inte ens en stormästare av Portischs klass kan klandras för att ha förbisett ett sådant drag Löparen har det riktigt hemtrevligt på g5, ty det går inte att slå den på något sätt: 18. — D×g5 19. D×f7† jämte 20. Dg8 matt eller 18. — h×g5 19. Sg6! jämte 20. Dh8 matt!

18. —	Dd7	19. Tad1	Ld6
-------	-----	----------	-----

Svart kan inte dra damen, då f7 måste garderas.

20. L×h6!	g×h6
-----------	------

Inte heller 20. — S×b3 först hade hjälpt eller förlängt motståndet: 21. L×g7! K×g7 22. Sf5† D×f5 23. e×f5! följt av Dg5†, f5-f6 och om nödvändigt Te3.

21. Dg6†	Kf8
----------	-----

Eller 21. — Kh8 22. D×h6† Kg8 23. Te3 eller Sf5. 22. Df6

Hotar 23. Sg6† jämte 24. Dh8 matt.

22. —	Kg8 23. Te3	Uppg.
-------	-------------	-------

En verkligt explosiv avslutning.

Anm. för Tf8 av D. Andric

Nr 72. CARO-KANN

Tal Filip

1. e4	c6
-------	----

Detta beprövade försvar intar jämte 1. — e5 huvudplatsen i den tjeckiske stormästarens spelöppningsrepertoar. I sina tidigare möten med mig har Filip nästan uteslutande anlitat 1. — e5. Eftersom det länge har sagts att Tal inte trivs mot Caro-Kann, beslöt sig tydligen min motståndare för att pröva riktigheten av detta påstående.

2. d4	d5	3. Sc3	d×e4
4. S×e4	Sd7	5. Sf3	

Mera på modet tycks nu varianten 5. Lc4 Sg6 6. Sg5 vara. Men ingen vet hur länge detta mode står sig... I vilket fall som helst har den av mig valda fortsättningen under ett halvsekel aldrig råkat i vanrykte.

5. —	Sgf6	6. Sg3	e6
7. Ld3	Le7	8. De2	c5
9. 0—0			

Med sitt 8:e drag gjorde sig vit beredd att rockera långt. Ett drag senare har han ångrat sig!

9. —	0—0	10. Td1	c×d4
------	-----	---------	------

Aningen mer exakt är nog 10. — Dc7, varefter 11. Sf5 e×f5 12. D×e7 naturligtvis inte går för 12. — Te8. Jag hade i stället tänkt spela 11. c4 för att trots allt framkalla avbyte i centrum, vilket skulle ge vits pjäser fritt spelrum. Efter detta drag är t.ex. 11. — b6 ogynnsamt för svart: 12. d5 e×d5 13. D×e7 Te8 14. L×h7†! (I partiet Steiner—Flor, Saltsjöbaden 1948 fick svart lika spel efter 10. — Dc7 11. c4 Te8 12. d×c5 L×c5 13. Se4 S×e4 14. L×e4 Sf6 15. Lc2 e5 16. h3 h6 17. La4 Te7 18. Le3 Lf5 19. L×c5 D×c5.)

11. S×d4	Te8	12. b3
----------	-----	--------

Denna löpare blir mest aktiv på den långa diagonalen när man betänker att vit har valt fiendekungen som angreppsmål. Det är inte så enkelt för svart att avsluta utvecklingen av sina pjäser.

12. —	Db6	13. Lb2	Sf8
-------	-----	---------	-----

Svart kunde ha bytt av en av de vita löparna om han fortsatt 13. — Sc5, men såväl det lugna 14. Sf3 S×d3 15. T×d3 som det skarpare 14. Lc4 Sa4 15. b×a4 D×b2 16. Sb5 gäve vit bra spel.

14. Sf3

Springaren flyttas till e5, där den utgör ett svårt hot mot den svarta kungen.

14. —	Ld7	15. Se5	Tad8
16. Se4			

Svart har nästan helt lyckats mobilisera sina styrkor. 16. Sh5 såg här lockande ut och på det har svart bara ett drag 16. Lc8! I denna ställning kunde jag emellertid inte finna någon reell möjlighet att utnyttja de vita pjäsernas aktivare ställning. Vit uppnår ingenting efter 17. S×f6† L×f6 18. Sc4 Dc5 19. L×f6 g×f6. Jag hade stor lust att offra pjäs: 17. S×g7!† K×g7 18. Sg4 men jag hade tråkiga erfarenheter. I en liknande ställning gjorde jag ett sådant springaroffer mot Keres i Spartakiaden för SSSR 1959. Offret var då inkorrekt. Men vit tröstade sig med tanken på möjligheten av ett pjäsoffer på ett annat och närliggande fält...

16. —	S×e4	17. L×e4	Lc8!
18. Dh5			

Det var här möjligt att framkalla en försvagning i den svarta ställningen medelst 18. Df3 men efter 18. — f6 uppnår vit inget. Textdraget utgör inledningen till en oklar kombination.

18. —	Sg6
-------	-----

Naturligtvis det enda. 18. — f6 går inte för 19. L×h7† och matt i tre drag och på 18. — g6 följer 19. Sg4! f6 20. L×f6!

19. S×f7!†

Det är mycket möjligt att detta offer inte nödvändigtvis ger vit avgörande fördel, men det står å andra sidan klart att vit inte kan hålla kvar sin fördel om han avstår därifrån. Försöket 19. L×g6 h×g6 20. Df3 skulle fått det kallblodiga svaret 20. — Tf8! Jag förbrukade mycket tid på att avgöra om jag skulle offra med en gång eller först efter enkelt tornbyte. Jag lyckades emellertid räkna mig fram till att svart efter 19. T×d8 T×d8 20. S×f7 har det starka svaret 20. — Tf8!, vilket framtvingar varianten 21. L×g6 h×g6 22. Dh8† (22. Sh6†? Kh7) K×f7 23. D×g7† Ke8 24. D×g6† Tf7, och svart kan se ljus på framtiden. Efter partifortsättningen har inte svart denna möjlighet: 19. — T×d1† 20. T×d1 Tf8 21. Ld4.

19. —	K×f7	20. D×h7	e5
21. T×d8	T×d8		

Om löparen slår, följer ändå 22. Dh5.

22. Dh5!

Offrets idé. Nu blir denna bindning mycket obehaglig för svart. Klar fördel får vit efter t.ex. 22. — Df6 23. f4! (men inte 23. h4? Th8! 24. L×g6† D×g6 25. D×h8 Lh3!) 23. — Th8 24. L×g6? Kg8 25. D×e5 eller 23. — Lc5† 24. Kh1 Th8 25. L×g6† Kh8 26. Dg5!

Av allt att döma låg svarts största motspelschans i att sikta in sig på vits enda sårbara punkt: f2. Efter 22. — Td2! 23. Tf1 Lc5 uppnår vit ingenting med 24. Kh1 T×f2 25. T×f2 L×f2 26. Ld5† Ke7 (26. — Le6? 27. Df5†). Vit måste troligen spela 24. Lc3 T×f2 (24. — L×f2† 25. Kh1 är dåligt) 25. D×g6† D×g6 26. L×g6 K×g6 27. T×f2 och vit har bonde mer, men efter 27. — Lf5 garanterar de olidfärgade löparna remi. Då svart inte finner det rätta, hamnar han snabbt i en kritisk position.

22. —	De6	23. h3!
-------	-----	---------

Vit behöver inte göra sig någon brådska. Denna profylax mot hotet 23. — Dg4 var nödvändig.

23. —	Lc5
-------	-----

Svart kunde ha befriat kungen medelst 23. — Td6 24. Te1 Kf8, men efter 25. Te3 skulle hans svårigheter bli mindre. Vit kan bl.a. övergå i ett för sig förmånligt slutspel: 25. — Sf4 26. D×e5 D×e5 27. L×e5 Td1† 28. Kh2 Ld6 29. L×d6† T×d6 30. Tf3 Tf6 31. Tc3.

24. Kh1

Bonden f2 är nu beredd att rycka fram.

24. —	Ld4
-------	-----

Bättre möjligheter till försvar bjöd 24. — Td6, och 25. f4 e×f4 26. D×c5 D×e4 27. D×d6 L×h3 är oklart. Vit hade emel-

lertid behållit sitt mycket farliga initiativ med 25. Te1 Ld4 26. La3 eller 26. c3.

25. Td1

Detta drag hade troligen svart under-skattat. Nu leder 25. — Th8 26. L×g6† Kg8 27. Dg5 till materielförlust, då offret på h3 inte är så bra. På 25. — Lb6 kan följa 26. Tf1 eller mer energiskt 26. T×d6 L×d8 27. f4.

25. — Td626. La3 /f6
27. T×d4 och svart gav upp.

Varianten 27. — e×d4 28. Ld5 T×a3 29. Df5† är tillräckligt övertygande.

Anm. efter M. Tal i den ryska
turneringsbulletinen
Övers. från ryskan av
Gunnar Johansson

Sverigemästargruppen, rond 6

Nr 73. DAMGAMBIT

Göran Broström Erik Lundin
1. d4 d5 2. c4 d×c4
3. Sf3 a6 4. e3 Lg4
5. h3

En uppfinning av Pachman, som leder till skarpare spel än det vanligare 5. L×c4.

5. — L×f3

Enligt variantens upphovsman svagare än 5. — Lh5 6. g4! Lg6 7. Se5 och svart spelar bäst 7. — Sd7 eller 7. — Le4. Där- emot är 7. — e6 dåligt som framgår av partiet Pachman—Sajtar i Bukarest år 1949. Det följde 8. Lg2 c6 9. Sd2 Sd7 10. S×d7! D×d7 11. S×c4 Dc7 12. Ld2 a5 13. De2 Sf6 14. e4 med fördel för vit. Lundin anser emellertid att 5. — L×f3 är ett fullgott drag för svart.

6. D×f3 Sc6 7. L×c4 Sf6
8. Sc3 e6 9. Ld2 Le7

Denna ställning hade Lundin mot Pach- man i 1960 års olympiad och spelade då 9. — Ld6, varpå vit fortsatte med 10. 0—0—0 0—0 11. g4. Men 9. — Le7 tycks inte vara någon förstärkning.

10. 0—0—0 0—0 11. g4 Sd7

Här kan 11. — Se8 jämte Sd6 komma i fråga för att hindra vits dam att komma till e4.

12. h4 Sb6 13. Lb3 Sa5
14. Lc2 Sbc4 15. De4 g6
16. h5 S×d2 17. T×d2 Sc4
18. Tdd1 Lf6 19. h×g6 h×g6
20. g5

Vit hade också med 20. Th6 kunnat av- göra.

20. — L×g5

Helt hopplöst vore naturligtvis 20. — Lg7 21. f4 med snabbt avgörande på h- linjen.

21. Tdg1 Te8 22. Dg4 Lf6
23. L×g6 Uppg.

Anm. för TfS av E. Åhman

Sverigemästerskapet, rond 3

Nr 74. NIMZOINDISKIT

Rolf Martens Bengt Hörberg
1. d4 Sf6 2. c4 e6
3. Sc3 Lb4 4. Dc2 c5
5. d×c5 0—0

Pachman förser detta drag med utrops- tecken och kommenterar: "Den starkaste fortsättningen, varefter vit endast med möda kan behålla initiativet".

6. Lf4

Även detta drag får utropstecken av Pachman, som tillfogar att efter andra drag svart inte har några svårigheter alls.

6. — L×c3†

En nyhet. Vanligen spelas 6. — L×c5 7. e3 Sc6 8. Sf3 d5 9. a3 De7.

7. D×c3

7. b×c3 Da5 8. Ld6 Te8 är inte så bra för vit som det ser ut. Svart hotar Se4. På 9. f3 följer 9. — e5 och på 9. Tc1 Sa6.

7. — Se4 8. Da3

På 8. Db4 spelar svart 8. — Sc6 och på andra damdrag 8. — Da5†. Men fortsätt- ningen 8. Dc2 Da5† 9. Ld2 S×d2 10. D×d2 D×c5 11. e3 är nog också bra för vit.

8. — e5?! 9. L×e5 Sc6
10. Ld6 Te8 11. Sh3

Vit vill ha kvar möjligheten att med f3 fördriva Se4 och med e4 befria sitt spel.

11. — b6 12. f3 S×d6
13. c×d6 Dh4† 14. Sf2 Sd4

Svart krigar tappert för att behålla ini- tiativet. Om nu 15. Dc3 eller 15. Dd3 så 15. — Te3! med stora svårigheter för vit.

15. Tc1! Lb7 16. Dc3 Te6
17. Td1! Sf5 18. g3 Dg5

Något bättre 18. — Dh6 19. e4 S×d6 20. Lh3 Te7 med hotet L×e4.

19. e4 Tae8?

Nu skulle 19. — S×d6 besvaras med 20. Lh3 f5 21. 0—0. Enda chansen är där- för 19. — T×d6 20. e×f5 Te8† 21. Le2 Te3 22. T×d6 T×c3 23. b×c3 D×f5 med en del, om än otillräckliga möjligheter att fiska i grumligt vatten.

20. Lh3

Fördömande. Nu är 20. — T×d6 inte längre möjligt för 21. L×f5 T×d1† 22. K×d1.

20. — L×e4 21. f×e4 T×e4†
22. S×e4 T×e4† 23. Kf2 Sd4
24. Th1 Df6† 25. Kg2 Uppg.

Mot en mindre kallblodig spelare hade Hörbergs glada äventyr kunnat ge utdel- ning.

Anm. för TfS av E. Åhman

Sverigemästargruppen, rond 7

Nr 75. SPANSKIT

Martin Berglund Zandor Nilsson
1. e4 e5 2. Sf3 Sc6
3. Lb5 a6 4. L×c6 —

Denna fortsättning har kommit i ropet igen genom Fischers framgångar med den vid schackolympiaden i Havanna i höstas, se TfS:s januarinumner. Genom att avstå från löparparet i detta tidiga skede får vit ett visst utvecklingsförsprång och försva- gar i någon mån motståndarens centrum.

4. — d×c6 5. 0—0 f6
6. c3 Lg4 7. h3 —

Här hade Berglund kunnat fortsätta i amerikanens fotspår genom att spela det betydligt aggressivare 7. d4! på vilket svart efter ett hittills oprövat recept av engels- mannen N. P. Lee skulle kunna svara med 7. — e×d4 8. c×d4 c5.

Portisch fortsatte emellertid mot Martin Johansson i Zonturneringen i Halle i våras med 7. — Ld6 8. h3 Lh5 9. Sbd2 Se7 10. Sc4 Lf7 11. De2 Sg6 12. d×e5 f×e5 13. Lg5 Dc8 och svart hade inga svårigheter och vann så småningom partiet.

7. — Lh5 8. d3 c5

Därmed ger svart dubbelbonden en nyt- tig funktion i centrum och försvårar fram- stöten d3—d4.

9. De2 Ld6 10. Td1 Se7
11. Sbd2 Sg6 12. Sc4 —

Med 12. Sf1 (Sh4 S1h2) hade vit haft möjlighet att förhindra den följande för- svagningen av kungsställningen, men svart har redan ett bekvämt spel.

12. — Sh4 13. g4 S×f3†
14. D×f3 Lg6 15. h4

Med detta och sitt nästa drag hoppas vit kunna hindra en sprängning av sin bonde- front, men denna förhoppning visar sig bedräglig.

15. — h5 16. g5 Dd7!

Spelat i den trygga förvisningen att vit till varje pris måste skydda den ömma punkten g4 och således inte har tid att gå på bonderov på f6.

17. Le3 0—0—0 18. S×d6† c×d6
19. b4 c! 20. d×c4 Dg4†
21. Dg3 —

Naturligtvis duger inte 21. D×g4 h×g4 varefter även h-bonden faller och den vita ställningen snabbt raseras.

21. — L×e4 22. Lb6 Td7
23. Te1 Lc6 24. b5 —

Något måste göras inför svarts hot att rycka fram med f-bonden och framtvinga h-linjens öppnande.

24. — a×b5 25. c×b5 L×b5
26. Tab1 Lc6 27. Tb4 De6
28. c4 f×g5 29. Tb3 Tf7

Tornet besätter nu den öppnade f-linjen och bereder kungen en tillflykt på d7, för den händelse vit skulle vilja gå bröstganges tillväga med Tb3—a3—a8.

30. D×g5 Tf5 31. Dd2

På 31. Dg3 avgör Tf6.

31. — Tf3 32. Dg5 Dh3!

I denna ställning gav vit upp utan att invänta nådstöten, som kunde utdelas i form av 33. — Tg3†! eller damoffret 33. — Dh1†! K×h1 Th3† jämte Th1 matt!

Anm. för Tfs av Z. Nilsson

Sverigemästargruppen, rond 10

Nr 76. SPANSKT

Martin Johansson		Åke Olsson	
1. e4	e5	2. Sf3	Sc6
3. Lb5	Sf6	4. 0—0	S×e4
5. d4	Le7		

Några ronder tidigare spelade Åke Olsson mot Berglund 5. — Sd6. Partiet, som slutade remi efter 54 drag, fortsatte närmast med 6. L×c6 d×c6 7. d×e5 Sf5 8. De2 Le6 9. Td1 Dc8 10. Lg5 Le7 11. Sc3 h6 12. L×e7 S×e7 13. Se4 0—0.

6. De2	Sd6	7. L×c6	b×c6
8. d×e5	Sb7	9. Sc3	0—0
10. Td1			

En nyhet. Normalvarianten är 10. Sd4 Lc5 11. Td1 L×d4. Men Åke Olsson har tidigare haft framgång med bondeoffret 11. — Te8 12. S×b6 Dh4.

10. — Te8?

Och om nu 11. Sd4 Lc5 o.s.v. Men Martin Johansson är väl preparerad.

11. Dc4!

Om nu 11. — Lc5, så 12. Se4 Lb6? 13. Lg5.

11. — Sc5 12. Le3 La6

För att alls få ut några pjäser nödgas svart driva vit till ännu starkare angreppsposition.

13. Dg4 Se6 14. Sd4 Lf8

Uppger bonden c6. Om vit slår 15. S×c6, får svart något andrum genom 15. — Dc8 16. Sd4 S×d4 17. T×d4 d6.

15. Se4! Kh8 16. S×e6

Starkt var också 16. Sf5 med hotet Lg5. Däremot upphävs trycket, som Rune Strand påpekar i Expressen, efter 16. Lg5 Db8 17. Sf6 S×g5 18. S×e8 Se6.

16. — f×e6 17. Lg5 Le7

Svart kan inte flytta damen för 18. Sf6 jämte Dh4.

18. Dh4 h6

På 18. — L×g5 är det slut efter 19. S×g5. 18. — Kg8 kan besvaras med 19. Lf6, som hotar Dg5. Om då 19. — g×f6, så 20. e×f6 Lf8 21. Sg5 h6 f7†.

19. Sf6 d5

19. — g×f6 20. D×h6† Kg8 21. e×f6 Lf8 22. f7† K×f7 23. Dh7†. 19. — L×f6 20. e×f6 Kh7 21. L×h6 g×h6 22. De4† Kh8 23. Dg6.

20. L×h6 g×f6 21. Lg5† Uppg.

Anm. för Tfs av E. Åhman

Sverigemästargruppen, rond 12

Nr 77. NIMZOINDISKT

Börje Jansson		Zandor Nilsson	
1. d4	Sf6	2. c4	e6
3. Sc3	Lb4	4. e3	0—0
5. Sf3	d5	6. Ld3	c5
7. 0—0	d×c4		

Till vits sjunde drag har spelarna följt läroboken, som här anger 7. — Sc6 8. a3. Z. Nilsson är en av landets främsta teorkännare och avvikelserna är därför säkerligen förberedd.

8. L×c4 Sbd7 9. De2 a6
10. a4

Ett tveeggat drag, som visserligen förhindrar b5 men samtidigt lämnar en blotta på b4. 10. a3 L×c3 11. b×c3 b5 12. Ld3 Lb7 13. e4 ser bra ut för vit. Om svart på 10. a3 spelar 10. — La5, tycks vit ostraffat kunna slå på c5. Bäst är därför troligen 10. — c×d4, varpå kan följa 11.

e×d4 (S×d4 L×c3 12. b×c3. Se5 13. La2 Ld7) Le7 11. Lf4.

10. — De7 11. Sa2 c×d4
12. S×b4 D×b4 13. e×d4 Sb6
14. Ld3 Sbd5 15. Lb1 Ld7

Svarts energiska spel inbringar nu en bonde, men hans ställning är full av faror.

16. Ta3 L×a4 17. Ld2

Börje Jansson hade planerat 17. De5 för att fortsätta med Te1. Han urptäckte emellertid, att svart kan spela 17. — Tc8 och på 18. Te1 T×c1 19. T×c1 D×b2.

17. — Lb5 18. Dd1 Dd6
19. Te1 Sf4 20. Te5! Sg6
21. De1 Tfe8 22. h4 Lc6

Efter partiet angav Z. Nilsson såsom bättre för svart 22. — Sg4 23. Tg5 f5. Det är troligen riktigt, men ställningen är synnerligen komplicerad. Vit spelar bäst 24. h5 och svart kan välja mellan dragen 24. — Sf8, 24. Sh4 och 24. — Sf4. Låt oss undersöka dem i tur och ordning.

A. 24. — Sf8 25. Se5 och nu kan svart inte spela 25. — D×d4 för 26. Lc3 jämte S×g4. På 25. — h6 följer 26. T×g4 f×g4 27. S×g4 och inte heller nu går 27. — D×d4 på grund av 28. Tg3 med hoten S×h6† och Lc3. Men också på andra drag, t.ex. 27. — Te7 och 28. Tg3 starkt: 28. — Kh8 29. L×h6 g×h6 30. Sf6 Tg7 31. Dc1 eller 30. — Sd7 31. De3 S×f6 32. D×h6† Sh7 33. L×h7.

B. 24. — Sh4 25. T×g4 S×f3† 26. T×f3 f×g4 27. De4

I. 27. — g×f3 28. D×h7† Kf8 29. Lg5 och svart har inget fullgott försvar mot hotet Lg6 jämte Dh8. T.ex. 29. — e5 30. Lg6 Dd5 Dd5 31. h6 Dg8 32. h×g7† D×g7 33. Lh6

II. 27. — g6 28. h×g6 (28. D×g4 Le2! 29. h×g6 L×f3 30. g×h7† Kh8 och svart klarar sig med hjälp av paraderna Tf8 resp. e6-e5 på de olika hoten).

a. 28. — h5 29. g7.
b. 28. — g×f3 29. g7 Kf7 (29. — K×g7 30. Dh7† Kf6 31. Lg5† K×g5 32. Dg6† Kh4 33. g3†) 30. D×h7 Tg8 31. Dg6† Ke7 32. Lg5† Kd7 33. Df7† Kc6 34. Le4† Kb6 (34. — Dd5 D×e6†) 35. D×b7† Ka5 36. Ld2† Db4 37. Dc7† Ka4 38. Lc2†.

c. 28. — Lc6 29. g×h7† Kh8 30. Dg6 Tf8 31. Lh6.

d. 28. — e5 29. La2† Kh8 30. g7†.

e. 28. — Tf8 29. g7 Tf5 30. T×f5 e×f5 30. — Lc6 31. Tf8†) 31.. D×f5 Dg6

(31. K×g7 32. Dh7† Kf6 33. d5) 32. Dd5† Df7 33. L×h7† K×g7 34. Lh6†).

C. 24. — Sf4 25. T×g4 Se2† (25. — f×g4? 26. De4!) 26. Kh1 f×g4 27. L×h7†

I. 27. — K×h7 28. Sg5† Kg8 29. Dbl. Svart måste nu parera såväl g7 som b4 utan att blockera sig själv på e7. Således 29. — D×d4 30. h6!! (Ej 30. Dh7† Kf8 31. h6 för 31. — Ke7) 31. — Ld3! (enda paraden mot h7† efter Kh8 Sf7†) 32. h7† (på 32. T×d3 spelar svart 32. — Df6) Kh8 33. Sf7† K×h7 34. T×d3 Df6 35. Th3†† Kg8 36. Sg5 g6 (36. — Dd4 37. Th8†) 37. Th6 Kg7 38. Th† och vit har minst remi.

II. 27. — Kh8! 28. Sg5 D×d4 29. Lg6 Ted8 30. Sf7† Kg8 31. S×d8 T×d8 och svart har lyckats behålla en bonde mer.

23.h5 Sf8 24. Tg5 h6

25. T×g7†! K×g7 26. Se5! S×h5
Försvar mot det fruktansvärda Tg3†. På 26. — S8h7 kunde vit spela 27. L×h6† K×h6 28. S×f7†.

27. De3! Dd5 28. D×h6† Kg8
29. Tf3!

Andra drag är inte så bra. T.ex. 29. Dg5† Sg7 30. Th3 klarar svart med 30. — D×g2†. Nu hotar däremot såväl D×h5 som S×f7.

29. — f6 30. D×h5 Te7
31. Tg3† Tg7 32. Df7† Uppg.

Anm. för Tfs av E. Åhman

Mästarklassen, grupp 4, rond 4

Nr 78. FRANSKT

Bengt Bogeström		Leho Laurine	
Kristallens SK		Jacobsbergs SK	
1. e4	e6	2. b3	d5
3. Lb2	d×e4	4. Sc3	f5

Efter vits originella spelöppningsbehandling hade det varit försiktigare att spela 4. — Sf6. Om vit då vill återvinna bonden, så hinner svart under tiden fullborda sin

utveckling. Nu får vit som han vill ett gambitspel med praktiska chanser.

5. d3 e×d3 6. L×d3 Sf6
7. Sf3 Lc5 8. De2 De7
9. 0—0—0 0—0 10. h3 Sc6
11. g4 Sd5

11. — f4 12. g5 Sd5 13. De4? g6 14. S×d5 e×d5 15. D×d5† Le6 och vit tappar damen. Men vit får starkt spel efter 13. Se4!

12. Lc4 Sf4 13. Dd2 f×g4
14. h×g4 Sg6?

Svarts kungsställning är allvarligt hotad. Förposten Sf4 måste därför energiskt hävdas och motspelet 14. — Se5 är tänkbart.

15. Sd5! exd5 16. D×d5† Tf7

16. — Kh8? 17. T×h7† K×h7 18. Dh5‡.

17. T×h7! Ld4

17. — K×h7 18. Dh5† Kg8 19. Sg5 Sf8
20. Th1.

18. S×d4 Sce5 19. Tdh1 S×c4
20. b×c4 L×g4

Andra drag hjälper lika litet.

21. T×g7! K×g7 22. Sf5†† Kf8
23. S×e7 T×e7 24. Dg5 Uppg.

Anm. för TfS av E. Åhman

Mästarklassen, grupp 5, rond 3

Nr 79. PREUSSISKT

R. Fagerström Anton Fridh
SK Rockaden, MAS
Stockholm

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6
3. Lc4 Sf6 4. d3

Passivt. Enligt mångas mening leder den s.k. nattågsvarianten 4. Sg5 d5 5. e×d5 Sa5 6. Lb5† c6 7. d×c6 b×c6 8. Le2 h6 9. Sf3 till fördel för vit.

4. — Le7

Att genast 4. — d5 inte är bra för 5. e×d5 S×d5 6. 0—0 jämte Te1 och tryck på e5 har Bent Larsen visat, dock med dragföljden 1. e4 e5 2. Lc4 Sf6 3. d3 d5 4. e×d5 S×d5 5. 0—0.

5. Sc3 d6 6. h3 Sa5
7. Lb3 S×b3 8. a×b3 0—0
9. 0—0 c5 10. Sh2? d5
11. De2 d4 12. Sb1 Se8
13. f4 e×f4 14. L×f4 f5
15. e×f5 L×f5 16. Sd2 Sc7
17. L×c7 D×c7

Svart står nu klart bättre med terrängövervikt och löparparet.

18. Sc4 Lg5 19. De5

Slutspelet är svårt för vit, men det hade varit minst lika obehagligt att tillåta b7—b5, Le3† och Tae8.

19. — D×e5 20. S×e5 a6
21. g4 Le6 22. Tae1 Le3†
23. Kg2 Ld5† 24. Kg3 g5
25. h4?

Förlorar kvalitet. Mot hotet om pjäsvinst fanns endast 25. Shf3 eller 25. Sef3, varpå kunnat följa 26. — Lf4† Kg2 27. Tae8.

25. — — Lf2? 26. T×f2 g×h4†
27. K×h4 T×f2 28. Sf1 Te8
29. Sg3 Th2† 30. Kg5 h6†!

Mattnätet är fördigspunnet. Vit gav upp.

Anm. för TfS av E. Åhman

Juniorklassen, grupp 5, rond 3

Nr 80. KUNGSINDISKT

Kennet Jessen Axel Ornstein
Kristallens SK Malmbergets SS

1. Sf3 Sf6 2. c4 d6
3. d4 Sbd7 4. Sc3 e5
5. Dc2?

Ett drag som inte passar systemet. 5. e4 eller 5. g3 var bättre. Möjligen fruktade vit framstötten e4, i så fall utan anledning.

5. — g6 6. d5 Lg7
7. e4 0—0 8. Le2 c5
9. Ld2 Se8 10. g4 a6

Svart gör rätt i att inte ta någon notis om vits senaste drag, då motståndarens dam och svarta löpare är felplacerade för ett kungsangrepp.

11. 0—0—0 Sc7 12. h4 b5
13. Tgd1 b×c4

Vit hotar ingenting. h5 jämte h×g6 medför endast att svart också får tryck på f-linjen.

14. a4

För att möta ett befarat Sb5 jämte Sd4. Trots allt hade nog 14. L×c4 Sbd5 15. a3 Sd4 16. S×d4 e×d4 17. Sb1 Tb8 18. Se1 varit mindre dåligt. Men svart har under alla förhållanden stor, sannolikt avgörande fördel.

14. — Sb5!?

Ett fantasifullt och chansrikt men onödigt pjäsoffer. Efter 14. — Tb8 15. L×c4 Sb6 16. Le2 Ld7 17. h5 De8 kan vit inte spela 18. b3 för 18. — c4 och inte heller 18. a5 för 18. — Sa4.

15. a×b5 a×b5 16. Le3 Da5
17. h5 Sb6 18. Sb1 Ld7
19. Dd2 Da1 20. Ld1 Ta2
21. h×g6 f×g6 22. Lh6 c3!
23. D×c3 Sc4 24. Sd2

Vit tänker sig att på 24. — S×b2 spela 25. Sb3 och på 24. — T×b2 25. Lc2.

24. — b4! 25. Dc2 La4

Nu samverkar svarts pjäser perfekt.

26. Sb3 L×b3 27. D×b3 T×b2
28. Dd3 T×b1† 29. D×b1 Da3†
30. Uppg.

Anm. för TfS av E. Åhman

Från zonturneringen i Halle

Nr 81. NIMZOINDISKT

Gerusel Martin Johansson

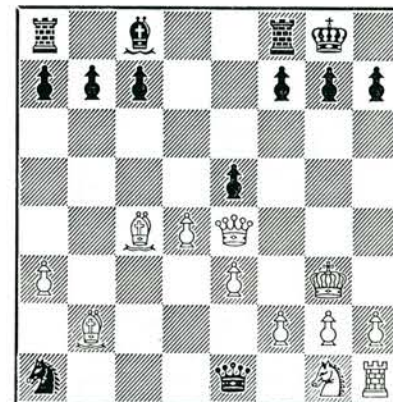
1. d4 Sf6 2. c4 e6
3. Sc3 Lb4 4. Dc2 d5
5. a3 L×c3† 6. D×c3 Se4
7. Dc2 Sc6 8. e3 e5
9. c×d5 D×d5 10. Lc4 Da5†
11. b4 S×b4 12. D×e4

Som sagt var...

12. — Sc2† 13. Ke2 De1†

14. Kf3 S×a1 15. Lb2 0—0
16. Kg3

Efter allt detta inväntar vit nu förtröstansfullt teorins fortsättning: 16. — Ld7 17. Sf3! D×h1 18. Sg5 g6 19. D×e5 Tae8 20. Df6 T×e3† 21. f×e3 De1† 22. — Df2 med bättre chanser för vit. Starkt anses även (16. — Ld7) 17. h3 jämte Kh2.

16. — h6 (!)

Parerar teorivarianten Sg1—f3—g5; inte heller 17. h3 synes störa svarts planer. En klar teoriförstärkning.

17. h3 Dd2! 18. Db1

Om 18. L×a1 så Dc1.

18. — Dc2 19. D×c2 S×c2
20. d×c5 Lf5 21. Sf3 b5
22. Lb3 b4

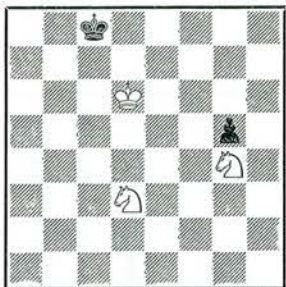
Svart räddar springaren och behåller materiell övervikt.

23. a4 c5 24. Tc1 Sa3
25. T×c5 Tac8 26. Ta5 Le6
27. L×e6 f×e6 28. T×a7 Sc4
29. La1 b3

och svart vann lätt efter ett dussin onödiga drag av vit.

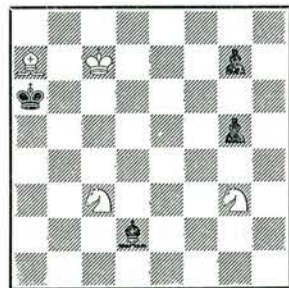
Anm. av Erik Lundin
i Dagens Nyheter

1376. B. Soukup-Bardon
Prag. Original.

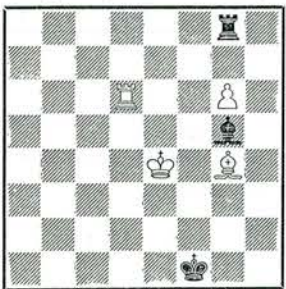
3+2=5 Vinst

1377. C. M. Bent, Newbury.
Original.

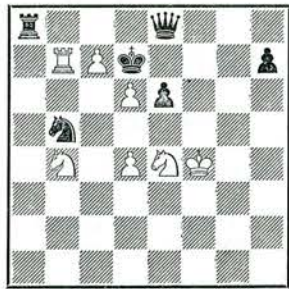
4+4=8 Vinst

1378. O. Voit, Düsseldorf.
Original (efter H. Sokka).

4+3=7 Vinst

1379. E. Granlund, Borlänge.
Original.

7+6=13 Vinst

Lösningstid: 30 september 1967.

Lösningar till 1361—1366, TFS 3/1967

1361 (Bondarenko/Kusnetsov) Kd5, Dd7, Sa5, Bb2, c5 — Ka4, La6, b8, Sa7, c8. Remi. 1. b3† K×a5 (1. — Ka3 2. Dg7 b×a5 3. Da1† K×b3 4. Dd1† remi eller 2. — Se7† 3. D×e7 b×a5 4. c6 a4 5. De1 remi) 2. c6! S×c6 3. K×c6 Sa7† 4. D×a7! L×a7 5. Kc7! remi. Dock tycks vit vinna efter 1. Se4, vilket påpekats av E. Karlsson.

1362 (Bondarenko/Kusnetsov) Kh2, Dd1, Lc1, Bb2, d3, e2, g2, g3, h4 — Kh5, Lf2, Bb3, b7, c2, d4, e3, f4, f5. Vinst. 1. g4†! (1. Dh1? f×g† 2. Kh3 Kg6 =) 1. — f×g4 2. Dh1! (2. Df1? Lg3†! 3. Kh1 K×h4 4.

L×e3 f×e3 5. Df6† Kh5 =) 2. — Lg3†! 3. Kg1 Lf2† 4. Kf1 Lg3 5. Dg1 Lf2 6. Dh2! Lg3 7. Dh1 b6 8. Dg1 Lf2 9. Dh2 Lg3 10. Dh1 b5 11. Dg1 Lf2 12. Dh2 Lg3 13. Dh1 b4 14. Dg1 Lf2 15. Dh2 Lg3 16. Dh1 Kg6 17. b5† Kb6 18. Dg1 Lf2 19. Dh2 Lg3 20. Dh1 Kg7 21. b6† Kh7 22. Dh5.

1363 (Ericsson) Ka4 Lb5, Bb6, c6, f6 — Ke8, Dc8, Bf7. Vinst. 1. b7 (1. c7†? Kf8 2. Ka5 Da7† 3. La6 Dd5† 4. Lb5 Da7† 5. La6 Dd5† 6. Kb4 Dd6† 7. Kb5 Dd5† 8. Ka4 Da2† etc. med evig schack) 1. — Dc7 2. b8D† D×b8 3. c7† D×b5 4. K×b5 Kd7 5. c8D† K×c8 6. Kc6 Kd8 7. Kd6 Ke8 8. Kc7 och vit vinner genom opposition.

1364 (Källström) Kf7, Dh5, Bc7, f2 —

Kh7, Da8, Th2, Lh6, Bb5, c6, d7, g5. Vinst. 1. Dg6† Kb8 2. Df6† Kh7 3. Df5† (3. Dd8 D×d8 4. c×d8D T×f2†) 3. — Kb8 4. De5† Kh7 5. De4† Kb8 6. Dd4† (6. De8† D×e8 7. K×e8 T×f2) 6. — Kb7 7. Dd3† Kb8 8. Dc3† Kh7 9. Dc2† Kb8 10. Dd2† Kh7 11. Db1† Kb8 12. Da1† D×a1 13. c8D† Kb7 14. Dg8 matt.

1365 (Bent) Kd7, Le1, Sc7, d2 — Kg8, Lc5, Se7, Be6. Vinst. 1. Se4 Lb6 (1. — Le3 2. Sb5) 2. K×e7 L×c7 3. Sf6† Kb8 4. Lc3 e5 5. Ld2 e4 (5. — Lb6 6. Lh6) 6. Lc3 och svart förlorar löparen. Dock vinner även det enkla 1. Sa6 La3 2. Sc4 etc. likom (enl. E. Karlsson) 1. Sb3 La3 2. Sb5 Lb2 3. K×e7 etc.

1366 (Bent) Kc1, Lh8, Sa7, d1, Bd7, g5, g7 — Ka5, Dd6, Lg3, Ba3, b3, b4, g6. Vinst. 1. d8D D×d8 2. Sc6† Ka4 3. S×d8 Lf4† 4. Kb1 a2† 5. Ka1 Le5† 6. Sb2† Ka3 7. g8S L×h8 8. Sf6 och vinner.

Lösningar till 1367—1371, nr 4/1967

1367 (Hage) Kh8, Tg3, Lc3, Ba6 — Kb8, Tg5, Lh6, Se5, Ba7. Remi. 1. T×g5 Sf7† 2. Kg8! (2. Kh7? L×g5 3. Kg6 Sd6! och svart vinner) 2. — S×g5 3. Le5† Ka8 (3. — Kc8 4. Ld4 remi) 4. Lf4 Sf7 5. Lc7! Sg5 6. Lf4 remi. 1. Kh7 tycks också ge remi enl. E. Karlsson och T. Rydell.

1368 (Bent) Kh5, Lf1, Se5, f6, Bd5, f4 — Ke7, La7, Bb4, d2, d3, f7. Remi. 1. d6† K×f6 (1. — Kf8 2. Kh6 eller 1. — Kd8 2. S×f7† Kc8 3. d7† med vinst; 1. — K×d6 2. Sc4† och 3. S×d2 eller 1. — Ke6 2. Lh3† med remi) 2. Lh3 d1D† 3. Kh6 Da4 4. Lc8 Dd1 5. Lh3 Da4 6. Lc8 positionell remi.

1369 (Bent) Kf6, Ld4, h7 Sg6, Bb2, e3, h5 — Ke4, Db7, La7, Sa1, h8, Bb6, c7, d7. Remi. 1. Se5† Kd5 2. Ke7 (hot 3. Lg8† och 4. Lh7†) 2. — Dc8 (2. — Da8 3. Lb1 Lb8 4. Lh7 La7 5. Lb1 =) 3. Lb1 Da6 (3. — c5 4. La2† c4 5. L×c4† Ke4 6. Ld3† Kd5 7. Lc4† D×c4 8. S×c4 K×c4 9. L×h8 =) 4. Lh7 Dc8 5. Lb1 positionell remi.

1370 (Peckover) Kd2, Bc2, d3, g5 — Kg7, Ld4, Bc6. Remi. 1. c3 Le5 (1. — La7 2. d4 Kg6 3. Kd3 K×g5 4. Kc4 Kf5 5. d5 c5 6. Kb5 Ke5 7. Kc6 c4 8. d6 =; samma förlopp efter 1. — Lb6; 1. — Lf2 2. d4 Kg6 3. Kd3 Lg3 4. Kc4 Ld6 5. d5 c5 6. Kb5 Kf5 7. g6 =) 2. d4 Lf4† (2. — Ld6 3. Kd3 Kg6 4. c4! K×g5 5. c5 och 6. d5 =) 3. Kd3 L×g5 (3. — Kg6 4. Ke4 K×g5 5. c4 Le7 6. c5 och 7. d5 =) 4. d5 (ej 4. Kc4? Le7 5. d5 c5 6. Kb5 Kf6 7. Kc6 Ke5 o.s.v. med svart vinst) 4. — c5 5. d6 (5. Kc4? Le7 och svart vinner) 5. — Kf7 6. Kc4 Le3 7. Kd5 (b5) Ke8 8. Kc6 Kd8 remi.

1371 (Peckover) Kd5, Sc5, Ba6 — Ke7, Tb6, Sd6. Remi. 1. a7 Sb5 2. a8S (2. a8D? Sc7†) 2. — Tb8 3. Kc6 Sd4† 4. Kd5 Sb5 5. Kc6 Sa7† 6. Kc7 T×a8 7. Kb7 Tc8 8. Sa6 remi. Bilösling med 1. — Ta6 2. S×a6, Sc8. Men enl. E. Karlsson till och med vinst för svart efter 1. a7 Se8! 2. a8S Tb8.

Nr 1346 (Perkonjoja) kan enligt J. Koppelomäki lösas även sålunda: 5. — Lc7 (hot 6. La5) d5 6. d4! L×d4 (6. — Se4 7. La5!) 7. La5 S×a2† 8. Kb1 Sc3† 9. Kb2 Sb5† 10. Ka2 remi.

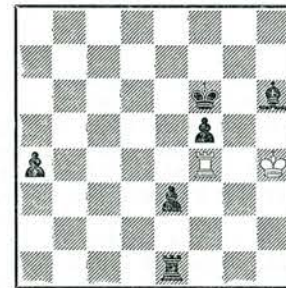
Nr 1354 (Clausén) angavs i nr 4/1967 ha två lösningar, men R. Nilsson, Kalmar, vidhåller att endast 1. Sb5 vinner. På 1. b7 Tb2 2. Sb5 Tb5 3. Sd3† Kc2 4. Sc5 L×b7 5. e7 Le4† 6. S×e4 Td5 7. Sf6 Td6 8. Kg6 Kd3 9. Kf5 spelar 9. — Kd4! Vit är i dragtvång och kommer ej vidare. Detsamma är förhållandet efter 5. — T×c5! 6. d8D Le4† och 7. Ld3. Svart kan ej forcera "tornvallen" på femte raden.

Lösarlista nr 3—4, 1967

	1361	62	63	64	65	66	67	68
E. Karlsson	24	6	3	3	3	9	3	3
T. Rydell	18	0	0	3	3	3	3	3
T. Sjödin	24	3	0	3	3	3	3	3
E. Svedberg	21	3	3	3	3	3	3	3

	1369	70	71	S:a
E. Karlsson	0	3	9	69
T. Rydell	3	0	3	42
T. Sjödin	3	3	—	51
E. Svedberg	3	0	3	51

A. Hildebrand, Sverige 5. Omnämning

Remi

1. Kg3! (1. T×a4? Th1† eller 1. Lf8? e2 2. Lb4 Ke5! med vinst för svart) 1. — Tg1† 2. Kf3 Tf1† 3. K×e3 T×f4 4. K×f4! a3 5. Lf8 a2 6. Lb4! a1D 7. L×c3 D×c3 patt.

Isenegger memorial
Chr. Jonsson, Sverige
6. Omnämmande

Vinst

1. Kf2 d1S† 2. Kf3 Kg1 3. Sg3 Sf2 4. Tg8. A. 4. — c1D 5. Se2† Kb2 6. Sc1 d2 7. Kf2 dxc1D 8. Tb8†. B. 4. — d2 5. Se2† Kb2 6. Kf2 Kb3 7. Kf3 Kb4 8. Kf4 Kh5 9. Kf5 Kh6 10. Kf6 Kb7 11. Tg7† Kh8 12. Sf4† C. 4. — Sb3 5. Se4† Kf1 6. Sd2† Ke1 7. Sb3 d2 8. Te8† Kd1 9. Td8 c1D 10. Sxc1 Kxc1 11. Ke2 Sf4† 12. Ke3 Sg2† 13. Kf3 Se1† 14. Ke2†.

J. V. Kellner (AU)	2	1	0	2 ¹ / ₂
H. W. Dünhaupt (DBR)	0	5	1	2 ¹ / ₂
H. Rittner (D)	1	3	2	2 ¹ / ₂
V. Zagorovsky (SR)	0	4	0	2
S. Bernstein (US)	0	2	4	1
V. Kornfilt (TR)	0	0	2	0

I semifinal I är ställningen: Holland 24, England 23, Iran 20¹/₂, Ungern 18, Sverige 18, Argentina 17¹/₂, Kanada 17¹/₂, Tjeckoslovakien 11, Frankrike 11.

Sedan A. Nilsson på bord 1 kunnat vinna mot Argentinas A. Arregui, håller sig svenska laget ännu i tabellens mitt. Matcher: Iran—Frankrike 4¹/₂—1¹/₂, Argentina—England 4—2.

Semifinal II: Västtyskland 21, Australien 19, Rumänien 16, Finland 15¹/₂, Norge 11¹/₂, Polen 11, Spanien 9¹/₂, Indien 3¹/₂.

Semifinal III: Jugoslavien 30¹/₂, Östtyskland 29¹/₂, Belgien 25¹/₂, Danmark 21¹/₂, USA 18, Österrike 15, Schweiz 14, Turkiet 9¹/₂, Japan 3¹/₂.

E. Larsson

Internationella lagmatcher

Sverige har vunnit mot Finland med 27—13. (Som bekant tog finländarna revansch i närschack.) Matcher pågår mot Belgien, Polen och Sovjet, samt planeras mot Västtyskland. Lagledare för dessa matcher är Torsten Lindberg, Box 11, Prässebo.

Inbjudan till nya turneringar:

SM-gruppen 1968 samt mästartklassgrupper:

Av de anmälda mästartklass-spelarna placeras de 15 högst rankade i Sverigemästartklassgrupp. Övriga inlottas i M-grupper. Startavgift kr. 20. Anmälningstiden utgår 10/9 1967. Sverigemästaren får Collijn-plaketten i silver; i övrigt kontantpriser i SM och M.

Övriga klassturneringar:

Klass 1: Nio spelare i varje grupp.

Avgift kr. 15:—.

Klass 2: Sju spelare i varje grupp.

Avgift kr. 12:—.

Klass 3: Sju spelare i varje grupp.

Avgift kr. 10:—.

Turneringar i dessa klasser startar kontinuerligt, så snart nio resp. sju spelare anmält sig. Priser: SSKK:s plaketter.

Anmälan sker genom att insätta avgiften på postgiro 52052, A. E. Axelson, Box 6060, Linköping 6.

SSKK:s resultatbulletin kostar för tiden 1/7 -67—30/6 -68 kr. 4:— (postgiro 52052 ovan).

A. E. Axelson

Korr-schack

LAG-VM I KORR-SCHACK

Västtyskland	16	18	6	25
Tjeckoslovakien	16	9	6	20 ¹ / ₂
Sverige	11	16	8	19
Storbritannien	12	11	18	17 ¹ / ₂
USA	7	9	11	11 ¹ / ₂
Östtyskland	6	10	7	11
Sovjet	3	12	4	9
Australien	5	7	7	8 ¹ / ₂
Turkiet	3	9	12	7 ¹ / ₂

Sverige håller bra undan för anstormande kopplet Östtyskland, Sovjet och Australien. Favorit till guldet är tjeckerna. Skall de upprepa sin seger från 1955 i II lag-VM?

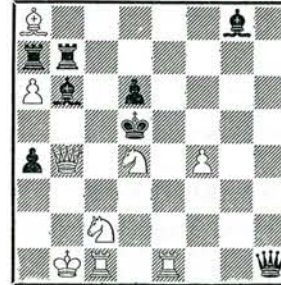
En hård kamp pågår vid bord 1. Den som vinner där blir nämligen stormästare. Skall Sverige, som nu bara har en stormästare i livet, Åke Lundqvist, få ytterligare en? Det hänger på Eric Arnlinds parti mot tjecken J. Snajdr. Ledande M. P. Furmston har övertagit avlidne S. Fazekas' partier. Han har Zagorovsky kvar. Snajdr har Arnlind, Zagorovsky och Kellner kvar.

M. P. Furmston (GB)	4	2	1	5
E. Arnlind (S)	3	3	1	4 ¹ / ₂
J. Snajdr (CS)	2	2	1	3 ¹ / ₂

Problem

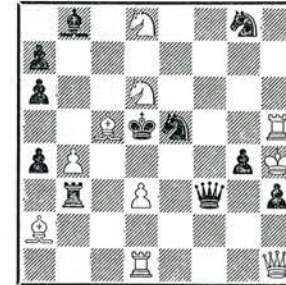
Bidrag och lösningar till
HILDING FRÖBERG,
Midgårdsvägen 8, Handen.

12306 Bertil Gedda,
Göteborg

Matt i 2 drag

12307. Gustav Jönsson,
Torsby

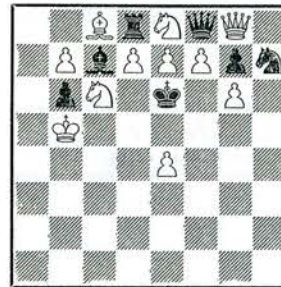
Matt i 2 drag

12308. Herbert Ahues,
Tyskland

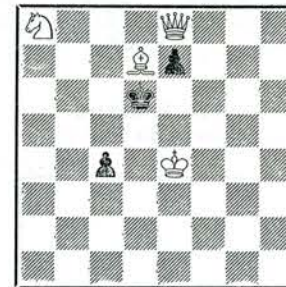
Matt i 2 drag

12309. J. Korponai,
Ungern

Matt i 2 drag

12310. Wilhelm Speckmann,
Tyskland

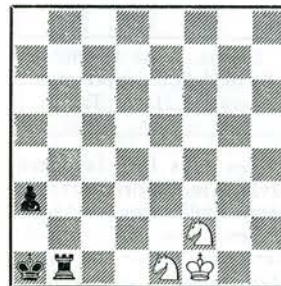
Matt i 2 drag

12311. E. Wennick,
Hälsingborg

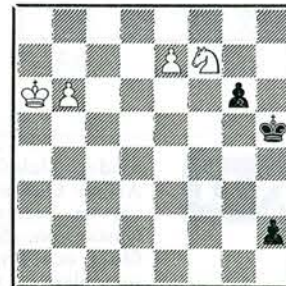
Själv matt i 2 drag

12312. Slobodan Saletic,
Jugoslavien

Hjälp matt i 2 drag

12313. Carl Gustafsson,
Stockholm

A) Diagrammet. Duplex.
B) Med Bh2 på e2 (ej duplex)
I båda: Hjälpmatt i 2 drag.

12314. C. P. Nilsson,
Nynäshamn

Hjälp matt i 3 drag.
A) Diagrammet
B) Med Bh3 på b3

Lösningstid: 30 september.

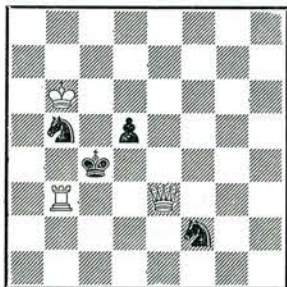
12315. F. M. Godager &
T. Fjeld, Norge
B. C. F. 1938

RICHARD ENSTRÖM DÖD

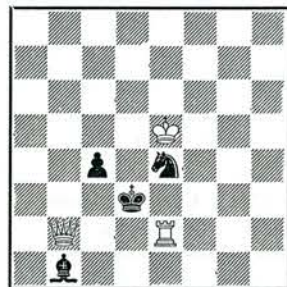
Bokbindare och restaurator R. Enström avled den 16 mars 1967. Född den 28 maj 1878. Få svenskar har utträtt så mycket för det svenska schacklivet som denne vänsälle problemvän. Enström var med och bildade Uppsala Allmänna Schacksällskap år 1905. I 37 år redigerade han på ett föredömligt sätt Uppsala Nya Tidnings schackspalt. Vi har bara vackra minnen från denna nobla person.

12316. E. Pradignat
Efter W. T. Pierce
Schachmatni Journal 1895

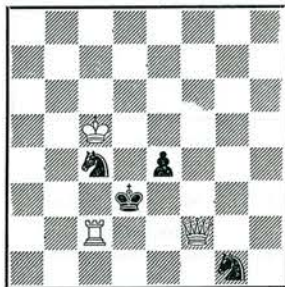
2-matt. 1. Dg3.

12717. F. Lazard
L'Eclairer du Soir 1924

2-matt. 1. Tg2.

12318. Jan-Åke Fröberg
Efter Pierce/Pradignat/
Lazard. Original

2-matt. A) 1. Dh2.
B) med Sg1 utbytt mot svart Lf1. 1. Ta2.

F. M. GODAGER DÖD

Den 7 juni 1967 avled en av Norges förnämsta problemlister. Tillsammans med T. M. Fjeld, som tidigare avlidit, komponerades många samarbetsproblem. Nr 12315 är ett vackert prov på de två problemvännernas samverkan.

Lösning: 1. Ld5, b6. 2. Td7††, Kc5. 3. Ld6‡; Ke5. 2. Tc6†, Kf5. 3. Le4†; La4. 2. T×b7†, Kc5. 3. b4‡; Ld7. 2. Tc8†, Ke7. 3. Sg8‡.

RÄTTELSE. Problem nr 12304 av H. Ternblad skall ha en vit Lh8.

Ny lösningsfrist: 30 september.

TEMA MED VARIATIONER

Nr 12316 är en känd dragpliktsminiatyr med skenspelet: d4. 2. De6; Sd1. 2. Dd3; Sa3. 2. Dc3. Om ställningen flyttas ett steg åt höger finns även lösningen 1. Ta3. Genom att byta ut Sf2 mot en L genomförde Lazard detta i nr 12317 men genom ett litet enkelt trick kan 12316 och 12317 förenas till ett problem. Se nr 12318! I A strandar 1. Ta2? på Se2! och i B strandar 1. Dh2? på Lg2! Ett litet fynd av Fröberg junior.

TIDSKRIFT FÖR SCHACK erbjuder

äldre årgångar av Tidskrift för Schack

Vid beställning för minst 10 kronor är leveransen portofri.

Vid beställning av minst 10 årgångar lämnas 15% rabatt på nedanstående priser.

Årgång	Pris	Årgång	Pris	Årgång	Pris
1910	8 kr	1923	8 kr	1957	12 kr
1911	8 "	1924	6 "	1958	10 "
1912	8 "	1926	6 "	1959	10 "
1913	8 "	1927	3 "	1960	12 "
1914	8 "	1929	6 "	1962	12 "
1915	8 "	1931	6 "	1963	12 "
1916	10 "	1932	6 "	1964	12 "
1919	8 "	1954	12 "	1965	12 "
1920	5 "	1955	12 "	1966	12 "
1921	6 "	1956	12 "		

Beställning kan göras hos Tidskrift för Schack, Box 7123, Göteborg 7, eller genom insättning på postgiro nr 60 46 34.

Komplettering av ofullständiga årgångar sker i förligaste mån till humana priser mot insändande av lista över saknade nummer. På begäran söker Tfs även anskaffa andra årgångar än de ovannämnda.

Bland pärlorna: 1912 och 1916 med Nordiska kongressböcker. Berika Ditt schackbibliotek med en serie årgångar av Tfs — en fascinerande kavalkad i ord och bild av 1900-talets svenska och internationella schackliv!

TIDSKRIFT för SCHACK

ALLT I SCHACK

SCHACKKLUBBAR som beställer schackprotokoll för 15 sp. erhåller gratis sitt klubbnamn tryckt.

Pris pr tusen 30:—

Så länge lagret räcker utförsäljes SM-korten (Skämtkorten) 15 st. 5:—
Samma kort, fast icke med SM-trycket per st. 0:60

Nyutkomna Schackböcker:

SM-bulletinen, samtliga 120 partier i Sverigemästargruppen 7:50

Nils Lundahl—Jan-Erik Westman: Historiska Schackpartier, från Philidor till Keres häft. 12:50

Sveriges Schackförbunds årsbok med FIDE:s spel- o. tävlingsregler häft. 6:—

Santa Monica 1966. Monte Carlo 1967 8:70

USA Championships New-York 1965—1966, 1966—1967 8:70

G. Gunderam: Neue Eröffnungswege 11:40

Sveriges Schackförbund:

SCHACK 67 12:—

Bäckström: Jubileumsturneringen Stockholm 1966—1967 7:—

Oms. tillkommer på priserna

STOCKHOLMS SCHACKFÖRLAG

(Henry Andersson)

Munkbrogatan 7 Stockholm C

Tel. 20 79 20 Postgiro 55 08 86

BRIDGETIDNINGEN

Nu 25:te årgången

Eric Jannersten är chefredaktör för Bridgetidningen. Som fasta medarbetare har han flera av landets kända bridge-namn, Bertil G. Johnson, Tore Sandgren, Einar Werner och Jan Wohlin. Många utländska experter återkommer i spalterna, bl.a. Besse, Dormer, Filarski och Reese.

Förutom aktualiteter såsom utförliga referat från större matcher och turneringar innehåller Bridgetidningen instruktiva och underhållande artiklar, problem och tävlingar.

Bridgetidningen utkommer med tio nummer om året och kostar i helårsprenumeration (som kan påbörjas när som helst) 25:— inkl. oms. Prenumeration tecknas genom bokhandeln eller genom Bridgetidningens postgiro 156584.

Distriktsnytt

Gästrikland

Finalspelet i Gästriklands DM ägde rum i Gävle under påskhelgen. Segrare och DM-vinnare blev Lajos Eszík, Gävle, som efter en förlust i inledningsronden mot Magne Malmberg, Gävle, tog full pott i övriga

ronder. Malmberg blev tvåa före favoriten Arthur Olsson, Gävle. Tre Gävlebor främst var en överraskning. Fjölårsvinnare Helge Gustavsson, Sandviken, kom sist i finalfältet och klubbkamraten Elmar Vendelin, som blev tvåa i fjöl, kom nu endast femma.

Resultat: 1) Lajos Eszík, 4 poäng, 2) Magne Malmberg 3,5, 3) Arthur Olsson 3, 4) Gösta Österling (Överhärde) 2,5, 5) Elmar Vendelin 2 och 6) Helge Gustavsson, 0 poäng.

Är ni genial romantiker eller modern materialist?

Förstå dragens betydelse- bättre än att kunna utantill!

Danske stormästaren *Bent Larsens ÖPPNINGSSPELET I SCHACK* är en mycket underhållande handbok som på ett lättamt sätt redogör för de allmänna principerna för ett sunt öppningsspel. Centrum, bondeställningar av olika slag, pjäsutvecklingen o.s.v. behandlas instruktivt och lättfattligt. Utk. i slutet av sept. Pris 12:50

Fler schackböcker från Prisma:

Bengt Hörberg:
SCHACK FÖR NYBÖRJARE 7:50

Keres—Kotov:
KONSTEN ATT VINNA
I SCHACK 6:50

Emanuel Lasker:
SUNT FÖRNUFT I SCHACK 6:50

Från Philidor till Keres

En bok om schackhistoria med 59 partier som visar spelets utveckling från 1700-talet till andra världskrigets utbrott. Några partier är välkända, andra har valts ut speciellt av författarna, *Nils Lundahl* och *Jan-Erik Westman*.

HISTORISKA SCHACKPARTIER är ingen systematisk schackhistoria, i stället har författarna koncentrerat sig på vissa perioder som intresserat dem. De ser på de olika mästarna och deras insatser bl.a. ur psykologisk synvinkel. Man får en levande bild av män som Steinitz, Capablanca, Aljechin, Lasker. Pris 12:50

Bokförlaget Prisma har ett brett och aktuellt register av pocketböcker i alla ämnen. Se dem i er bokhandel!

PRISMA
pocketböcker med kvalitet